

**Tilinpäätös
ja
toimintakertomus
1.5.2015 - 30.4.2016**

Sisällysluettelo

Toimintakertomus	4
Toimintaympäristö	4
Konsernin keskeiset tunnusluvut	6
Emoyhtiö Vapo Oy:n keskeiset tunnusluvut	6
Kehitys liiketoimintasegmenteittäin	7
Liikevaihto segmenteittäin	7
Liiketulos segmenteittäin	7
Vapo Oy	8
Neova AB	9
AS Tootsi Turvas	9
Kekkilä-konserni	10
Vapo Timber Oy	10
Muut toiminnot	11
Kassavirta, investoinnit ja rahoitus	11
Muutokset organisaatiossa	12
Konsermirakenteen muutokset	13
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	13
Toimintaan sisältyvä luontainen kausivaihtelu	14
Henkilöstö	14
Tutkimus- ja kehitystoiminta	15
Ympäristövastuu	17
Merkittävät riskit ja epävarmuustekijät	18
Tulevaisuuden näkymät	22
Vapo Oy:n osakepääoma ja omistus	22
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä	22
Konsernitilinpäätös 2016, IFRS	23
Konsernin laaja tuloslaskelma	23
Konsernitase	24
Konsernin rahavirtalaskelma	25
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	26
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot, IFRS	27
Yhtiön perustiedot	27
1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	27
2. Segmentti-informaatio	34
3. Myytyt toiminnot	36
4. Yrityshankinnat	37
5. Liiketoiminnan muut tuotot	38
6. Materiaalit ja palvelut	38
7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	38
8. Poistot ja arvonalentumiset	39
9. Liiketoiminnan muut kulut ja tilintarkastajien palkkiot	40
10. Rahoitustuotot ja -kulut	40
11. Tuloverot	41
12. Aineettomat hyödykkeet	41
13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	45

14. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	46
15. Myytävissä olevat sijoitukset.....	47
16. Pitkäaikaiset saamiset	48
17. Muut pitkäaikaiset sijoitukset	48
18. Laskennalliset verot.....	48
19. Vaihto-omaisuus	50
20. Myyntisaamiset ja muut saamiset.....	50
21. Rahavarat	51
22. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot.....	51
23. Rahoitusvelat.....	52
24. Pitkäaikaiset korottomat velat	53
25. Varaukset.....	53
26. Eläkevelvoitteet.....	54
27. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.....	54
28. Rahoitus- ja hyödykeriskien hallinta.....	55
29. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot	59
30. Tytäryhtiöt ja olennaiset määräysvallattomien omistajien osuudet	60
31. Vastuusitoumukset	61
32. Lähipiiritapahtumat	63
Emoyhtiön tilinpäätös 2016, FAS.....	65
Emoyhtiön tuloslaskelma	65
Emoyhtiön tase.....	65
Emoyhtiön rahavirtalaskelma.....	66
Emoyhtiön liitetiedot.....	67
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	77
Konsernin tunnusluvut 2011-2016	78
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	79
Tilinpäätösmerkintä.....	79

Toimintakertomus

Toimintaympäristö

Vapo on paikallisia polttoaineita ja niihin perustuvia lämpöratkaisuja tarjoava energiayhtiö. Konsernin toiminnallisena tavoitteena on olla toimitusvarmin, vastuullisin ja osaavin. Vapo on tärkeä osa paikallista energiainfrastruktuuria Suomessa, Ruotsissa ja Virossa. Vapo-konserniin kuuluu lisäksi puutarhakonserni Kekkilä.

Tilikausi lukuina:

- Konsernin liikevaihto tilikaudelta 1.5.2015-30.4.2016 oli 459,8 (486,9 1.5.2014-30.4.2015) milj. euroa.
- Käyttökate (EBITDA) oli 43,1 (74,7) milj. euroa, 9,4 (15,3) prosenttia liikevaihdosta.
- Liiketulos oli 8,6 (36,9) milj. euroa, 1,9 (7,6) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos sisältää kertaluonteisia kustannuksia 8,9 milj. euroa (tuottoja 2,5 milj. euroa).
- Konsernin jatkuvien liiketoimintojen liiketulos ilman kertaeriä ja myytyjen liiketoimintojen vaikutusta oli 19,4 (29,5) milj. euroa.
- Sijoitetun pääoman tuotto ennen veroja (pre-tax ROIC, ed. 12 kk) oli 1,2 (5,4) prosenttia.
- Vapaa kassavirta ennen veroja oli 60,7 (-25,1) milj. euroa.
- Bruttoinvestoinnit olivat 38,5 (88,4) milj. euroa, suhde poistoihin 1,1 (2,3).
- Nettoinvestoinnit olivat 21,9 (67,1) milj. euroa, suhde poistoihin 0,6 (1,7).
- Omavaraisuusaste 30.4.2016 oli 37,6 (37,8) prosenttia.
- Korolliset nettovelat 30.4.2016 olivat 366,6 (393,1) milj. euroa.
- Korollisten nettovelkojen suhde käyttökatteeseen (net debt / EBITDA, ed. 12 kk) 30.4.2016 oli 8,5 (5,3).
- Energiaturvetta toimitettiin 10,4 TWh (10,5 TWh).

Toimitusjohtaja Tomi Yli-Kyyny päättäneestä tilivuodesta: kertaluonteiset erät heikensivät tilikauden tulosta

Vapo-konsernin tilikauden tulos painui tappiolliseksi, mikä oli pettymys. Turvetuotanto jäi kesällä 2015 selvästi normaalivuotta alhaisemmaksi ja lämmityskausi 2015-2016 oli Suomessa selvästi pitkäaikaisia keskiarvoja lämpimämpi. Nämä kaksi tekijää leikkasivat konsernin tuloksesta yli 10 miljoonaa euroa. Kuluneen tilikauden aikana Vapo Oy toteutti kaksi merkittävää rakennejärjestelyä. Yhtiö myi tammikuussa 2016 ydinliiketoimintaansa kuulumattoman Vapo Timber Oy:n ja toteutti talven aikana suuren toimintamalliuudistuksen, jossa Vapo Oy:n energia-arvoketjun toiminta ja ohjaus uudistettiin vastaamaan nykyistä energiaturpeen kysyntää. Uudistuksen keskeisenä ajurina oli yhtiön kilpailukyvyn parantaminen luomalla organisaatioon laaja-alaisempia ja joustavampia rooleja tilanteessa, jossa lauhdesähkön tuotannossa ei juurikaan käytetä

turvetta. Sahausliiketoiminnan myynti ja toimintamalliuudistuksen kertaluontoiset kustannukset heikensivät liikevoittoa yhteensä lähes 10 miljoonaa euroa.

Heikon liiketuloksen vastapainona yhtiön vapaa kassavirta (ennen veroja ja rahoituskuluja) oli erinomainen, mikä mahdollisti ennakoitua suuremman velkojen takaisinmaksun.

Tulevaan tilikauteen Vapo Oy lähtee selkeästi kustannustehokkaampana energiayhtiönä. Yhtiön strategiana on siirtää painopistettä pelkästä polttoaineiden ja lämmön myynnistä kohti laajempia energiaratkaisuja ja uusia digitaalisia lisäarvopalveluita. Esimerkkinä tästä on Vantaan Tikkurilaan valmistunut käyttökeskus, josta tällä hetkellä ajetaan jo yli kymmentä omaa ja asiakkaiden voima- ja lämpölaitosta sekä lukuisia kaukolämpöverkkoja.

Yhtiön uusien liiketoimintojen kehitysyksikön, Vapo Venturesin, toiminta on kehittynyt positiivisesti päättyneellä tilikaudella. Tilikauden lopussa Vapo Clean Waters Oy aloitti toimintansa, kun ensimmäinen start-up -hanke yhtiötettiin. Lisäksi turvekuiduista ja muista luonnonkuiduista uutta liiketoimintaa luova Vapo Fibers aloitti toimintansa toukokuun alussa. Näiden uusien liiketoiminta-alkujen tavoitteena on luoda Vapon osaamiseen ja mittaviin turveresursseihin perustuvaa uutta teollista liiketoimintaa varsin nopealla aikataululla. Yhtiön tavoitteena on saada turvekuidun ensimmäiset kaupalliset sovellukset markkinoille vielä alkaneen tilikauden aikana.

Toimintaympäristön kannalta positiivista oli se, että jo edellisen hallituksen linjaama turveveron alennus ja energiapuun tuen nosto toteutuivat kevään 2016 aikana. Tämä luo kaivattua jatkuvuutta kotimaisia polttoaineita käyttävien asiakkaiden tulevaisuuden suunnitteluun.

Sen sijaan merkittävä huoli suomalaisille suurille biopolttoaineita käyttäville polttolaitoksille (yli 50 MW) on kaavailut uudet hiukkaspäästörajat. Vielä luonnosvaiheessa oleva teollisuuspäästädirektiivin mukainen suurten polttolaitosten LCP Bref -dokumentti (Large Combustion Plant Best Available Technique Reference Document) esittää, että biomassan ja turpeen poltossa muodostuvien päästöjen rajat tiukentuvat oleellisesti. Kansallisten polttoaineiden käyttöä edistetään EU-tasolla ja hiiltä tuottavat valtiot ovat saamassa lievemmiä päästörajat omalle kotimaiselle ruskohiilelleen, kun taas Suomi, Irlanti ja Ruotsi eivät saisi lievennyksiä päästörajoihin kotimaiselle turpeelle. Suomen kansakunnalle tulee kalliiksi joutua ajopuuksi LCP BREF -säännöstössä tai -linjauksissa koskien seuraavaa päästökauppakautta tai puun energiakäytön kestävyyskriteerejä. On tärkeää, että Suomi onnistuu näissä tärkeissä energia-alan edunvalvontahankkeissa.

Konsernin keskeiset tunnusluvut

MEUR	1-4/2016	1-4/2015	5/2015- 4/2016	5/2014- 4/2015	1/2013- 4/2014
Liikevaihto	182,6	195,1	459,8	486,9	847,4
Liikevoitto (EBIT)	18,1	26,0	8,6	36,9	50,1
% liikevaihdosta	9,9	13,3	1,9	7,6	5,9
Liikevoitto (EBIT) ennen arvonalentumisia	12,8	26,8	9,4	37,6	53,9
% liikevaihdosta	7,0	13,8	2,1	7,7	6,4
Tilikauden tulos	10,0	19,6	-4,4	19,8	22,4
Käyttökate (EBITDA)	20,7	35,5	43,1	74,7	110,9
+/- Käyttöpääoman muutos	31,5	0,7	39,6	-32,7	-27,5
- Nettoinvestoinnit	-10,1	-31,1	-21,9	-67,1	-21,6
Vapaa kassavirta ennen veroja	42,1	5,1	60,7	-25,1	61,9
Bruttoinvestoinnit	11,9	33,6	38,5	88,4	57,5
Sijoitetun pääoman tuotto % *			1,2	5,4	3,8
Sijoitetun pääoman tuotto % ennen arvonalentumisia *			1,4	5,5	4,4
Oman pääoman tuotto % *			-1,5	6,6	1,3
Taseen loppusumma			795,0	838,2	786,9
Oma pääoma			288,2	304,4	305,2
Korolliset nettovelat			366,6	393,1	329,0
Omavaraisuusaste %			37,6	37,8	40,2
Korolliset nettovelat/käyttökate			8,5	5,3	4,4
Nettovelkaantumisaste %			127,2	128,7	110,3
Henkilöstö, keskimäärin			914	961	1091

*) Edelliset 12 kuukautta

Tilikausi 1.1.2013-30.4.2014 16 kk

Emoyhtiö Vapo Oy:n keskeiset tunnusluvut

MEUR	5/2015- 4/2016	5/2014- 4/2015	1/2013- 4/2014**
Liikevaihto	252,0	244,8	377,0
Liikevoitto (EBIT)	8,4	46,2	48,3
% liikevaihdosta	3 %	19 %	13 %
Liikevoitto (EBIT) ennen arvonalentumisia	8,4	46,8	48,5
% liikevaihdosta	3 %	19 %	13 %
Tilikauden tulos	0,2	26,3	24,7
Käyttökate (EBITDA)	28,4	70,1	77,3
Sijoitetun pääoman tuotto % *	1 %	8 %	9 %
Sij. pääoman tuotto % ennen arvonalentumisia *	1 %	8 %	9 %
Oman pääoman tuotto % *	0 %	10 %	10 %
Taseen loppusumma	770,8	802,8	726,0
Oma pääoma	251,3	263,1	249,4
Omavaraisuusaste %	33 %	34 %	34 %

*) Edelliset 12 kuukautta

**) Tilikausi 16 kk

Kehitys liiketoimintasegmenteittäin

Vapon johtamismallin mukaisesti konsernin tytäryhtiöitä johtavat ensisijaisesti niiden omat hallitukset. Tämän seurauksena segmenttiraportointi muutettiin 1.5.2015 alkaen ja raportointisegmentit muodostavat jatkossa erillisyhtiöt aiempien liiketoiminta-alueiden sijaan. Vapo Oy:n segmentissä raportoidaan kuitenkin myös energialiiketoimintaa palvelevien pienempien yhtiöiden tulokset, sillä myös niiden toimintaa ohjataan Vapo Oy:n kautta. Näitä yhtiöitä ovat Salon Energiantuotanto Oy, Piipsan Turve Oy, Suo Oy ja Hanhisuon Turve Oy.

Liikevaihto segmenteittäin

MEUR	1-4/2016	1-4/2015	Muutos %	5/2015 - 4/2016	5/2014-4/2015	Muutos %
Vapo Oy	117,3	109,0	7,6	257,0	251,9	2,0
Vapo Timber Oy	5,5	29,5	-81,3	63,5	89,0	-28,6
Kekkilä-konserni	34,9	35,0	-0,3	87,9	87,1	1,0
Neova AB	21,5	19,9	8,1	47,8	48,9	-2,2
AS Tootsi Turvas	5,9	5,4	9,7	13,0	12,9	0,5
Muut	0,0	-0,1	100,0	0,0	7,8	-99,8
Segmenttien välinen liikevaihto	-2,6	-3,6	29,2	-9,4	-10,7	12,1
Yhteensä	182,6	195,1	-6,4	459,8	486,9	-5,6

Liiketulos segmenteittäin

MEUR	1-4/2016	1-4/2015	Muutos %	5/2015 - 4/2016	5/2014-4/2015	Muutos %
Vapo Oy	6,6	32,0	-79,3	7,4	49,1	-84,9
Vapo Timber Oy	-0,6	-0,1	-311,2	-2,2	0,8	-382,9
Kekkilä-konserni	0,6	3,3	-81,7	-1,3	1,1	-219,2
Neova AB	2,6	2,8	-6,8	1,7	1,0	74,2
AS Tootsi Turvas	0,3	0,6	-53,1	1,1	1,6	-33,0
Muut	0,3	-0,6	145,0	0,2	0,9	-74,4
Osakkuusyhtiöt	2,2	2,7	-18,1	1,4	2,2	-36,0
Eliminoinnit	6,0	-15,3	139,3	0,3	-19,8	101,6
Yhteensä	18,1	25,4	-28,7	8,6	36,9	-76,6

Vapo Oy

Vapo Oy tarjoaa yrityksille, kunnille ja kuluttajille paikallisia polttoaineita, lämpöratkaisuja ja ympäristöturpeita. Polttoaineiden osuus yhtiön ulkoisesta liikevaihdosta on noin 70 prosenttia, lämpöratkaisujen noin 25 prosenttia ja ympäristöturpeiden noin 5 prosenttia. Vapo Oy:n uusimmat kaupalliset liiketoiminnat ovat Clean Waters ja Vapo Fibers. Clean Waters tarjoaa luonnonvesien käsittelyratkaisuja pääasiassa maa- ja metsätalouden vesistökuormituksen vähentämiseksi sekä rakennetun ympäristön hulevesien määrän ja laadun hallintaan. Vapo Fibers tuottaa turpeesta kotimaista, ekologista sekä erityisominaisuuksiltaan ainutlaatuista raaka-ainetta kuituja käyttävän teollisuuden tarpeisiin.

Segmentin tilikauden kolmannen tertiilin (tammi-huhtikuu 2016) liikevaihto oli 117,3 (109,0) miljoonaa euroa. Liikevoitto raportointijaksolta oli 6,6 (32,0) miljoonaa euroa. Vertailukauden lukuihin sisältyi sisäisistä yritysjärjestelyistä syntynyt 15 miljoonan euron voitto, joka eliminoitiin konsernitasolla. Tammikuun pakkasjakson jälkeen tavanomaista lämpimämpänä jatkunut talvi laski polttoaineiden ja lämmön myyntiä. Energiaturpeen toimitusmäärä oli jaksolla 4,6 (4,3) TWh. Lämpö ja sähkö -liiketoiminnassa lanseerattiin voima- ja lämpölaitosten käyttöpalvelu, jota Vapon omien laitosten lisäksi tarjotaan nyt myös asiakkaille.

Segmentin koko tilikauden liikevaihto oli 257,0 (251,9) miljoonaa euroa. Liikevoittoa kertyi 7,4 (49,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen operatiivinen liikevoitto tilikaudelta ilman kertaerien, myytyjen liiketoimintojen ja sisäisten konsernijärjestelyjen tulosvaikutusta oli 15,1 (26,3) miljoonaa euroa. Investoinnit olivat 31,4 (51,1) miljoonaa euroa. Tilikaudella toimitettiin energiaturvetta yhteensä 9,5 (9,8) TWh ja lämpöä 1,2 (1,2) TWh.

Turpeen tuotantomäärä vastasi lämmityskauden polttoaineen kysyntää. Aikaisempien vuosien varmuusvarastot yhdessä tulevan turvetuotantokauden kanssa turvaavat kuitenkin asiakkaiden polttoainetoimitukset. Raportointikauden liikevaihtoa ja liiketulosta kasvattivat edellisellä tilikaudella hankitut lämpöliiketoiminnat Sysmässä, Jokelassa ja Karkkilassa. Puupolttoaineiden kohonneet hankintakustannukset heikensivät metsäpolttoaineiden sekä pellettiliiketoiminnan kannattavuutta vertailukauteen nähden.

Clean Waters -liiketoiminta keskittyi maa- ja metsätalouden asiakasprojekteihin sekä jatkoi kaupunkikosteikon toteuttamista Jyväskylään hulevesien puhdistamiseksi. Clean Watersin tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa luonnonvesien ja kaupunkien hulevesien vesiensuojeluratkaisut siten, että asiakas saa taloudellista hyötyä ja samalla luonnon monimuotoisuus ja virkistysarvo lisääntyvät. Puhtaan veden riittävyys on globaali haaste ja tulevaisuudessa entistä tärkeämpi asia. Kolmannella tertiilillä panostettiin erityisesti strategiseen tuotekehitykseen sekä valmisteltiin liiketoiminnan yhtiöittämistä. Vapo Clean Waters Oy aloitti toimintansa 1.5.2016.

Kolmannella tertiilillä lanseerattiin Vapo Oy:n uusi turvekuituihin panostava liiketoiminta Vapo Fibers. Metsien ja puhtaan veden lisäksi turve on arvokas kotimainen luonnonvara. Vapo Fibers tuottaa turpeesta ekologista ja erityisominaisuuksiltaan ainutlaatuista kuituraaka-ainetta. Turvekuidusta voidaan jalostaa esimerkiksi levyjä rakennusteollisuuteen, eristeitä, sisäpakkauksia, komposiittia ja non-woven -kankaita. Vapo Fibers on yhdistelmä monikymmenvuotista kokemusta ja tietotaitoa turpeen hyödyntämisestä kestäväällä tavalla sekä kykyä nähdä perinteisessä raaka-aineessa uusia mahdollisuuksia.

Neova AB

Neova AB on Vapo Oy:n ruotsalainen tytäryhtiö, joka tarjoaa asiakkailleen kaukolämpöä omien kaukolämpöverkkojen kautta sekä räätälöityjä lämmitysratkaisuja teollisille asiakkaille. Lisäksi yhtiö tuottaa ja markkinoi turvetuotteita energia-asiakkailleen sekä kasvuturvetuotteiden käyttäjille. Vuosimyynti jakaantuu lähes tasan lämpöratkaisujen ja turvetuotteiden kesken.

Tilikauden kolmannen tertiilin (tammi-huhtikuu 2016) liikevaihto oli 21,5 (19,9) miljoonaa euroa. Kauden liikevoitto oli 2,6 (2,8) miljoonaa euroa. Syksyyn ja alkutalveen verrattuna kylmempi loppukausi auttoi kasvattamaan polttoaineiden ja lämmön kysyntää.

Koko tilikauden liikevaihto oli 47,8 (48,9) miljoonaa euroa ja liikevoitto 1,7 (1,0) miljoonaa euroa. Liikevoittoa paransi lämpöliiketoiminnan kannattavuuden nousu sekä kiinteiden kustannusten lasku edelliseen vuoteen verrattuna. Tilikauden investoinnit olivat 3,8 (31,2) miljoonaa euroa. Vertailukauden luvut pitävät sisällään Neova AB:n pellettiliiketoiminnan, joka muodostettiin yhteisyritykseksi Lantmännen Agroenergi AB:n pellettiliiketoiminnan kanssa kesäkuussa 2014. Neova AB omistaa muodostuneesta suuremmasta pellettiyhtiöstä 50 prosenttia.

Tilikaudella toimitettiin energiaturvetta yhteensä 0,7 (0,7) TWh ja lämpöä 0,4 (0,4) TWh. Kasvuturvetoimitukset olivat 0,6 (0,5) miljoonaa kuutiometriä.

AS Tootsi Turvas

AS Tootsi Turvas on Vapo Oy:n virolainen tytäryhtiö, jonka pääliiketoiminta muodostuu kasvu- ja energiaturvetuotteiden ja puupolttoaineiden myynnistä sekä lämmöntuotannosta ja -myynnistä. Kasvuturve muodostaa vuosimyynnistä 47 prosenttia, puupolttoaineet 29 prosenttia, energiaturve 14 prosenttia ja lämpö 10 prosenttia.

Tilikauden kolmannen tertiilin (tammi-huhtikuu 2016) liikevaihto oli 5,9 (5,4) miljoonaa euroa. Kauden liikevoitto oli 0,3 (0,6) miljoonaa euroa.

Koko tilikauden liikevaihto oli 13,0 (12,9) miljoonaa euroa ja liikevoitto 1,1 (1,6) miljoonaa euroa. Tilikauden investoinnit olivat 1,1 (1,9) miljoonaa euroa.

Tilikaudella toimitettiin energiaturvetta yhteensä 0,2 (0,2) TWh. Kasvuturvetoimitukset olivat 0,6 (0,5) miljoonaa kuutiometriä.

Kekkilä-konserni

Kekkilä-konserni kehittää, valmistaa ja markkinoi puutarha-alan korkealaatuisia kasvualustoja, kasvinravinteita ja katemateriaaleja sekä kotipuutarhan ja pihan rakentamisen tuotteita harrastajille, ammattiviljelijöille ja viherrakentajille. Suomessa tuotteita markkinoidaan Kekkilä-tuotemerkillä ja Ruotsissa sekä Norjassa Hasselfors Garden -tuotemerkillä.

Tilikauden kolmannen tertiilin (tammi-huhtikuu 2016) liikevaihto oli 34,9 (35,0) miljoonaa euroa. Kauden liikevoitto oli 0,6 (3,3) miljoonaa euroa. Tulokseen sisältyy yhteensä 1,1 miljoonan euron alaskirjaus Norjan ja Venäjän liiketoiminnoissa.

Liikevaihto säilyi edellisen vuoden vastaavan ajanjakson tasolla. Liikevaihto kasvoi ammattiviljelyliiketoiminnassa, kun taas edellisvuotta myöhemmin alkanut kevätsezonki vaikutti laskevasti kuluttaja- ja viherrakennusliiketoiminnan myyntiin.

Koko tilikauden liikevaihto oli 87,9 (87,1) miljoonaa euroa ja liikevoitto -1,3 (1,1) miljoonaa euroa. Tulokseen sisältyy 0,5 miljoonan euron kertaluonteinen kustannus. Tilikauden investoinnit olivat 3,6 (4,1) miljoonaa euroa.

Liikevaihto kasvoi ammattiviljelymarkkinoilla, etenkin Aasiassa ja Etelä-Amerikassa. Kevätsezonin viivästyminen vertailukaudesta hidasti myynnin kehitystä kuluttaja- ja viherliiketoiminnoissa.

Vapo Timber Oy

Itävaltalainen Binderholz Beteiligungs AG osti 100 prosenttia Vapo Timber Oy:n osakkeista tammikuun alussa 2016. Kauppa edellytti Itävallan kilpailuviranomaisen hyväksynnän, joten virallinen omistajanvaihdos toteutettiin 15.2.2016. Vapo Timber Oy:n luvut on konsolidoitu Vapo-konserniin 31.1.2016 asti.

Vapo Timber Oy:n kumulatiivinen liikevaihto 1.5.2015-31.1.2016 oli 63,5 (89,0 1.5.2014-30.4.2015) miljoonaa euroa ja liiketulos -2,2 (0,8) miljoonaa euroa. Touko-tammikuussa investoitiin 0,2 (0,4) miljoonaa euroa.

Muut toiminnot

Muut-segmentti pitää sisällään konsernin Tanskan tytäryhtiön Vapo A/S:n sekä Forest BtL:n, jonka operatiivinen toiminta lakkautettiin vuonna 2014. Tilinpäätökseen sisältyy Forest BtL:n biodiesel-hankkeen dokumentaation myynnistä saatu liikevoitto 0,2 miljoonaa euroa. Vertailukauden tulos pitää sisällään vielä Vapon enemmistöomistuksessa olleen jätteenkäsittely-yhtiön Mustankorkea Oy:n, jonka osakkeet myytiin joulukuussa 2014.

Kassavirta, investoinnit ja rahoitus

Vapaa kassavirta ennen veroja oli 60,7 (-25,1) miljoonaa euroa. Käyttökate (EBITDA) oli 43,1 (74,7) miljoonaa euroa. Pienentynyt käyttöpääoma paransi kassavirtaa 39,6 miljoonalla eurolla (vertailukauden käyttöpääoma kasvoi 32,7 milj. euroa).

Päätyneen tilikauden bruttoinvestoinnit olivat 38,5 (88,4) miljoonaa euroa eli 114 (225) prosenttia poistojen määrästä. Tilivuoden merkittävimmät investoinnit kohdistuivat lämpö- ja voimalaitosten energiatehokkuuden parantamiseen sekä turvetuotannon vesistö päästöjen vähentämiseen ja uusien tuotantoalueiden valmisteluun ja hankintaan. Nettoinvestoinnit olivat 21,9 (67,1) miljoonaa euroa.

Korolliset nettovelat olivat tilikauden lopussa 366,6 (393,1) miljoonaa euroa. Korolliset nettovelat sisältävät Vapon tytäryhtiössä olevan 5 miljoonan euron pääomallainan. Korollisten nettovelkojen suhde käyttökatteeseen (net debt/EBITDA) 30.4.2016 oli 8,5 (5,3). Lyhytaikainen korollinen velka oli 35,0 (112,4) miljoonaa euroa. Vapon pitkäaikaisista korollisista veloista 50,7 prosenttia on omavaraisuuteen sidotun kovenanttiehdon piirissä, jonka ehdot täytyivät katsauskauden lopussa. Omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 37,6 (37,9) prosenttia ja nettovelkaantumisaste 126,7 (128,7) prosenttia. Konsernin taseen loppusumma oli 795,0 (838,2) miljoonaa euroa. Konsernin nettorahoituserät olivat -9,7 (-13,5) miljoonaa euroa. Nettorahoituserät olivat 2,1 (2,8) prosenttia liikevaihdosta.

Yhtiökokoukset

Vapo Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 9.9.2015. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 1.5.2014 - 30.4.2015 ja myönsi vastuuvapauden kaikille hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti maksaa 30.4.2015 päättyneeltä tilikaudelta osinkoa 400 euroa osakkeelta, yhteensä 12,0 miljoonaa euroa. Osingon maksupäivä oli 10.9.2015.

Yhtiökokous vahvisti hallintoneuvoston jäsenmääräksi kahdeksan. Puheenjohtajaksi valittiin Pirkko Mattila ja varapuheenjohtajaksi Heikki Miilumäki. Antti Kaikkonen, Eero

Kubin, Esko Kurvinen, Jukka Kärnä, Tommi Lunttila ja Tiina Snicker valittiin uudelleen jäseniksi.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi kuusi. Puheenjohtajaksi valittiin uutena jäsenenä Jan Lång ja varapuheenjohtajana jatkaa Perttu Rinta. Pirita Mikkanen, Minna Pajumaa ja Hannu Linna jatkavat hallituksen jäseninä ja Martti Haapamäki valittiin uutena jäsenenä hallitukseen.

Tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

Vapo Oy:n hallitus valitsi keskuudestaan hallituksen palkitsemisvaliokunnan jäseniksi Jan Långin (puheenjohtaja), Minna Pajumaan ja Perttu Rinnan. Tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Hannu Linna (puheenjohtaja), Pirita Mikkanen ja Martti Haapamäki.

Vapo Oy:n ylimääräinen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 12.11.2015. Yhtiökokous vahvisti hallintoneuvoston jäsenmääräksi kymmenen. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin uutena jäsenenä Johanna Ojala-Niemelä ja varapuheenjohtajana jatkaa Heikki Miilumäki. Eero Kubin, Esko Kurvinen, Tommi Lunttila ja Tiina Snicker jatkavat edelleen hallintoneuvostossa ja uusina jäseninä valittiin Hannu Hoskonen, Reijo Hongisto, Markku Eestilä ja Hanna Halmeenpää.

Tarkempi kuvaus yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmän toiminnasta päättyneeltä tilikaudelta löytyy yhtiön internet-sivuilla julkaistusta erillisestä selvityksestä.

Muutokset organisaatiossa

Energiaturpeen kysyntä on laskenut vuosi vuodelta ja sen ennakoitaan laskevan edelleen energiantuotannon painottuessa uusiutuviin polttoaineisiin, kuten puuhun. Kustannustehokkuuden ja joustavuuden parantamiseksi tässä muuttuneessa markkinatilanteessa yhtiö aloitti lokakuun lopulla toimintamallin uudistamiseen tähtäävät yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen piirissä oli yhteensä 249 Vapo Oy:n ja Salon Energiantuotanto Oy:n työntekijää. Neuvottelut saatiin päätökseen 1.12.2015 ja uusi organisaatio aloitti toimintansa helmikuussa 2016. Toimintamallin muutos johti työmäärän vähenemiseen 50 henkilötyövuodella, jotka toteutuvat kalenterivuoden 2016 loppuun mennessä. Henkilöstölle tarjottava muutosturva sisälsi muun muassa rahallisen tukipaketin sekä uudelleensijoitusvalmennusta. Tilinpäätökseen sisältyy vielä 0,8 miljoonan euron kustannusvaraus organisaatiomuutoksen seurauksena syntyvistä tulevista kustannuksista.

Huhtikuussa 2016 yhtiö aloitti yhteistoimintaneuvottelut pellettiliiketoiminnan osalta tavoitteena kannattavuuden parantaminen ja tuotannon sopeuttaminen vallitsevaan markkinakysyntään. Eurooppaan on rakennettu viime vuosina lähes puoli miljoona tonnia uutta tuotantokapasiteettia ja lisäksi pohjoisamerikkalaisen pelletin tarjonta on kasvanut merkittävästi etenkin Keski-Euroopan markkinoilla. Yhtiö uskoo kuitenkin siihen, että kotimainen pelletti on keskeinen osa Suomen uusiutuvan energian ratkaisuja lähivuosina. Neuvotteluiden piirissä oli 39 työntekijää ja sopeuttamissuunnitelmat sisältävät sekä henkilöstön määrän pysyvää vähentämistä että väliaikaisia tuotannonrajoituksia ja henkilöstön lomautuksia. Neuvottelut saatiin päätökseen toukokuun aikana. Neuvottelujen lopputuloksena Turengin, Vilppulan, Haukinevan ja Ylistaron tehtaiden henkilöstömäärä vähenee enimmillään 12 henkilöllä. Varsinaisten irtisanottavien määrää pyritään vähentämään vielä eläke- ja muin vapaaehtoisjärjestelyin. Lisäksi päätettiin uusista tuotannonrajoituksista, jotka johtavat loppuvuoden aikana enintään 9 henkilön määräaikaisiin lomautuksiin.

Kekkilä-konsernin toimitusjohtaja Sari Rämö jätti tehtävänsä huhtikuussa 2016. Kekkilä-konsernin operatiivisena johtajana aloitti 16.5.2016 Juha Mäkinen.

Konsernirakenteen muutokset

Vuoden 2015 aikana yhtiö neuvotteli sahayhtiönsä Vapo Timber Oy:n myynnistä ja neuvottelut saatiin päätökseen tammikuun alussa 2016. Vapo sopi Vapo Timber Oy:n koko osakekannan myymisestä itävaltalaiselle puunjalostuskonsernille Binder Beteiligungs AG:lle ja kauppa allekirjoitettiin 4.1.2016. Vapo Timber Oy:n kaksi Pohjois-Karjalassa sijaitsevaa sahalaitosta siirtyivät uudelle omistajalle 15.2.2016.

Uusi yhtiö, Vapo Clean Waters Oy, perustettiin huhtikuussa 2016 ja se aloitti toimintansa 1.5.2016. Yhtiö on Vapo Oy:n 100 prosenttisesti omistama tytäryhtiö. Yhtiön toimialana on vesiensuojeluun ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät asiantuntija-, suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitopalvelut ja näihin liittyvät tuotteet. Lisäksi yhtiön toimintaan kuuluu veden ja ravinteiden ainesosien talteenotto, jalostus ja kierrätys sekä luonnon- ja puutarhakasveihin liittyvä liiketoiminta.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Uusien liiketoimintojen kehittämiseen keskittyvästä Vapo Ventures -yksiköstä käynnistyi Vapo Fibers -liiketoiminta 1.5.2016 alkaen. Vapo Fibers tuottaa turpeesta ekologista ja erityisominaisuuksiltaan ainutlaatuista kuituraaka-ainetta, jonka käyttömahdollisuudet ovat myös kansainvälisesti hyvin monipuoliset.

Vapo panostaa strategiansa mukaisesti tulevaisuudessa lämpö ja sähkö -liiketoiminta-alueen kasvuun. Suunniteltu kasvu vaatii merkittäviä panostuksia nykyisten voima- ja lämpölaitosten energiatehokkuuden parantamiseen sekä käyttö- ja kunnossapitotoiminnan kehittämiseen. Koska Vapolla on Suomessa maan laajuisesti lukuisia tuotantolaitoksia, on Vapolla merkittävä mahdollisuus tehostaa toimintaansa. Tämän seurauksena Vapo Oy käynnisti yhteistoimintaneuvottelut Salon Energiantuotanto Oy:n ja Haapaveden voimalaitoksen osalta toukokuussa 2016. Neuvottelujen piirissä on 16 työntekijää. Neuvottelut viedään päätökseen kesän 2016 aikana, jonka jälkeen yhtiö tekee lopulliset päätökset toimenpiteistä.

Toimintaan sisältyvä luontainen kausivaihtelu

Vuodenaikojen mukaan vaihteleva lämmitystarve tuo syklisyyttä Vapon energialiiketoimintaan. Ensimmäinen vuosikolmannes toukokuusta elokuuhun keskittyy polttoaineiden tuotantoon ja hankintaan, kun taas tilivuoden toinen vuosikolmannes käynnistää varsinaisen lämmityskauden ja polttoainetoimitusten määrä kasvaa. Tilikauden viimeinen kolmannes on yhtiön lämmön, sähkön ja polttoaineiden myynnin kannalta vahvin jakso.

Kekkilän puutarhaliiketoiminta on myös altis kausivaihteluille parhaimman kysynnän ajoittuessa kevääseen. Lisäksi yleinen taloudellinen tilanne heijastuu kuluttajien ostokäyttäytymiseen tuoden vaihtelua yhtiön tulokseen.

Henkilöstö

Tilivuoden henkilöstö oli keskimäärin 914 (961) henkilöä.

Vapo-konsernin henkilöstö keskimäärin:

	5/2015-4/2016	5/2014-4/2015	1/2013-4/2015
Suomi	654	707	759
Muut maat	260	254	332
Yhteensä	914	961	1 091

Vapo-konsernin henkilöstö segmenteittäin, keskimäärin:

	5/2015-4/2016	5/2014-4/2015	1/2013-4/2015
Vapo Oy	451	466	443
Vapo Timber Oy	81	107	170
Kekkilä-konserni	256	248	227
Neova AB	92	87	149
AS Tootsi Turvas	33	35	47
Muut	1	18	55
Yhteensä	914	961	1 091

Vapo Oy:n ja Kekkilä Oy:n YT-neuvottelukunnat kokoontuivat kaksi kertaa tilikauden aikana.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnan panostukset tilikaudelta 1.5.2015 - 30.4.2016 olivat yhteensä 1,1 (1,3) miljoonaa euroa, mikä on 0,2 (0,3) prosenttia liikevaihdosta.

Päätyneellä tilikaudella edistettiin nykyisten ja uusien liiketoimintojen kehittämistä ja kaupallistamista niin energialiiketoiminnassa kuin Vapo Venturesissa.

Tutkimus- ja kehitystoiminnassa jatkettiin turvetuotannon ympäristövaikutusten vähentämiseen tähtäviä projekteja yhtiön ympäristösitoumuksiin vastaamiseksi. Tutkimus- ja kehitystoiminnan merkittäviä painopistealueita olivat muun muassa turpeen ja soiden valumavesien raskasmetallipitoisuuksien kartoittaminen, valumavesien käsittelymenetelmien kehittäminen yhä ympäristöystävällisemmiksi, turvetuotannon tuotantomenetelmien ja tuotantokoneiden kehittäminen sekä energiaturpeen laatu- ja tietoisuuden kasvattaminen. Ympäristöturveasiakkaille kehitettiin uusi VapoPuhti-palvelukonsepti, joka pitää sisällään kuivikeasiakkaiden lannannoutopalvelun sekä kuivikkeen varastointia ja säilymistä parantavan konttiratkaisun.

Vapo Ventures on vuoden 2015 alusta lähtien kehittänyt ja kaupallistanut uusia liiketoimintoja, jotka perustuvat Vapon mittavaan turveomaisuuteen, osaamiseen ja verkostoihin. Ensimmäiset Vapo Venturesin kehittämät uudet liiketoiminnot ovat luonnonvesien käsittelyratkaisuja tarjoava Clean Waters sekä luonnonkuituratkaisuja tuottava Vapo Fibers. Tutkimus- ja kehitystoimintaa jatkettiin myös muiden hankkeiden osalta.

Vesistöjen tiukentuneet ympäristölaatunormit ovat tuoneet mukanaan yhä laajempia selvitysvelvoitteita. Kuluneella kaudella Clean Waters -liiketoiminnassa jatkettiin turpeen ja soiden valumavesien raskasmetallipitoisuuksien selvityshanketta, jonka tavoitteena on määrittää keskimääräisiä raskasmetallipitoisuuksia turpeelle sekä soiden ja turvemaiden valumavesille. Hanketta ovat rahoittaneet turvealan yritykset ja Energiateollisuus ry:n ympäristöpooli.

Turvetuotannon sijoittuessa tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin jo ojitetuille turvemaille, käynnistettiin valumavesien käsittelyn varmistamiseksi metsäojitetuille alueille rakennettujen pintavalutuskenttien toiminnan tarkastelu. Tutkimukseen valittiin maantieteellisesti kattava määrä metsäojitettuja pintavalutuskenttiä ja analysoitiin niiden rakenteellisten ominaisuuksien vaikutuksia puhdistustuloksiin tilastollisin menetelmin. Uusien vesienkäsittelymenetelmien tutkimusta jatkettiin myös kuluneella kaudella eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Uusien menetelmien tutkimuksella pyritään vastaamaan Vapo Oy:n antamaan vastuullisuussitoumukseen. Pilotointivaiheessa testattiin muun muassa sähkösaostusta sekä erilaisia suodatusmenetelmiä.

Energialiiketoiminnassa selvitettiin tilikauden aikana eri alkuainepitoisuuksien vaihtelua jyrsinpolttoturveaumassa. Tutkimuksen päätarkoitus oli selvittää, kuinka tarkasti yhdellä aumakokoomanäytteellä pystytään määrittämään koko auman laatuominaisuudet. Tutkimus tehtiin turpeen laatutietoisuuden kasvattamiseksi ja asiakaspalvelun parantamiseksi.

Palaturpeen tuotantoon kehitettiin yhteistyössä Peatmax Oy:n kanssa uutta palaturpeen kokoojavaunua. Vaunun prototyyppiä koeajettiin tuotanto-olosuhteissa. Saatujen tulosten pohjalta rakennetaan tulevalle tuotantokaudelle kaksi pilottivaunua. Uusi kokoojavaunu parantaa pinta-aloiltaan pienten tuotantoalueiden hyödyntämismahdollisuuksia.

Palaturpeen tuotannossa tutkittiin ja vertailtiin myös palaturpeen kenttäkuivaus- tekniikoita ja otettiin käyttöön entistä tarkempi varastoidun palaturpeen näytteenotto- ja laadunmäärityskonsepti. Uutta aurinkosähköä käyttävää pumppaamokonseptia kehitettiin yhteistyössä laitetoimittajien kanssa. Aurinkosähköpumppaamon avulla voidaan merkittävästi leikata kevyen polttoöljyn käyttöä sekä parantaa vesienkäsittelyrakenteiden toimintaa optimoidun pumppauksen avulla.

Ympäristövastuu

Vastuu ympäristöstä on tärkeä osa Vapon jokapäiväistä liiketoimintaa. Yhtiö sitoutui kolme vuotta sitten kansainvälisestäkin ainutlaatuiseseen ympäristöohjelmaan. Tiikerinloikka-nimellä toteutetun hankkeen yksi tavoitteista oli parhaan vesienkäsittelyteknologian (BAT) käyttöönotto kaikilla turvetuotantoalueilla vuoden 2014 loppuun mennessä. Kesä 2015 oli ensimmäinen tuotantokausi, jolloin kaikilla Vapon turvetuotantoalueilla oli käytössä parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukainen vesienkäsittely. Vapo on sitoutunut siihen, että turvetuotannosta poistuvat alueet ovat uudessa maankäytössä viimeistään kahden vuoden kuluessa tuotannon päättymisestä. Muita ohjelman tavoitteita olivat muun muassa omaehtoisten ympäristötarkastusten tehostaminen ja entistä aktiivisempi tiedottaminen turpeen käytön kokonaisvaikutuksista.

Vapo lisäsi vuoden 2015 aikana päästötarkkailujen määrää 30 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2015 päästötarkkailussa otettiin yli 17 800 näytettä, joista tehtiin noin 150 000 analyysiä. Lisäksi vesistötarkkailussa otettiin yli 2 600 näytettä, joista tehtiin yli 35 200 analyysiä.

Turvetuotantoalueiden omaehtoisia ympäristötarkastuksia jatkettiin tehostetusti. Urakoitsijat tarkastivat vesienkäsittelyrakenteet tuotantokaudella kahden viikon välein, minkä lisäksi kesääjaksi palkatut 24 ympäristötarkastajaa tarkastivat kaikkien tuotantoalueiden vesienkäsittelymenetelmät sekä ympäristölupaehtojes mukaiset asiat. Vuonna 2015 viranomaistarkastuksia tehtiin 110 tuotantoalueella.

Vapo jatkoi luontoarvoltaan merkittävien soiden myyntiä suojelutarkoituksiin. Yhtiön luvituspolitiikan mukaisesti uusia tuotantoalueita haetaan vain ojitetuille turvemaille. Vuonna 2015 turvetuotannon ympäristölupahakemuksia laitettiin vireille 29 kappaletta ja uutta lainvoimaista pinta-alaa saatiin 408 hehtaaria.

Vapo on sitoutunut siihen, että vuoden 2016 jälkeen avattavien uusien tuotantosoiden alapuolisiin vesistöihin kohdistuva kiintoaine- ja humuskuormitus on alhaisempi verrattuna ennen turvetuotantoa olleeseen tilanteeseen. Näiden sitoumusten toteuttamiseksi Vapo käynnisti Puhdas vesi- ja Tarkkailut 100 -projektit, joiden aikana tarkkaillaan noin 100 kohteessa uusien tuotantoalueiden vesistövaikutuksia ennen mahdollista turvetuotannon aloittamista.

Konsernin ympäristöinvestoinnit olivat 4,0 (10,5) miljoonaa euroa, jotka koostuivat pääasiassa turvetuotannon vesienkäsittelyrakenteiden tehostamis- ja rakentamistoimenpiteistä. Tilikauden ympäristönsuojelukustannukset ilman oman henkilöstön työpanosta olivat yhteensä 20,8 (21,4) miljoonaa euroa. Ne koostuivat pääasiassa turvetuotannon kustannuksista, kuten vesienkäsittelyrakenteiden ylläpidosta ja kuormitustarkkailuista.

Tuotannossa ollut turveala oli Suomessa 34 900 hehtaaria kesällä 2015 (41 000 ha kesä 2014). Uusia alueita saatiin tuotantoon 265 (1 238) hehtaaria tilikauden loppuun mennessä. Tilikauden aikana tuotantoalueita poistui tuotannosta yhteensä 545 (3 764) hehtaaria.

Seuraavaan maankäyttömuotoon siirrettiin 4 996 (4 185) hehtaaria, josta 826 (838) hehtaaria myytiin. Alueita siirrettiin metsitettäviksi 2 024 (1 174) hehtaaria, pelloiksi 0 (146) hehtaaria ja kosteikoiksi tai lintujärviksi 150 (250) hehtaaria. Maanomistajille alueita palautettiin 1 996 (1 777) hehtaaria. Tuotannosta poistuneiden soiden ennallistamisesta aiheutuvien kustannuksiin varaudutaan jälkikäyttövarauksella, jolla katetaan tuotannon päättymisen jälkeisten vesiensuojelun, vesistön kuormituksen, maisemoinnin ja muiden ennallistamistoimenpiteiden kustannukset.

Vuonna 2015 puupolttoaineiden osalta laajennettiin PEFC-sertifiointi koskemaan kaikkia liiketoiminnan tuotteita. Vapo puupelletit saivat PEFC-sertifikaatin ensimmäistä kertaa.

Vuonna 2015 Vapon omien lämpö- ja voimalaitosten ympäristöohjelman mukaisesti tehostettiin kotimaisten polttoaineiden käyttöä ja vähennettiin kivihiilen käyttöä. Polttoöljyn käyttö hiukan kasvoi, koska kylmiä talvipäiviä oli vertailukautta enemmän. Savukaasupäästöjä, erityisesti rikkidioksidipäästöjä vähennettiin esimerkiksi ottamalla käyttöön savukaasupesurit Sotkamon voimalaitoksella ja Tikkakosken lämpökeskuksella. Energiatehokkuutta parannettiin erityisesti Sotkamon voimalaitoksen uusilla investoinneilla ja Haapaveden voimalaitoksen kattilan optimoinnilla. Yhtiön kaikkia toimipaikkoja koskeva energiakatselmus valmistui vuoden 2015 loppuun mennessä.

Merkittävät riskit ja epävarmuustekijät

Regulaatoriskit

Tiukentuvista tulkinnanvaraisista säädöksistä aiheutuva turvetuotannon ympäristölupien saannin epävarmuus on merkittävä riski kaikille Vapon turveliketoiminnoille ja energiaturvetta koskien myös Suomen energiaomavaraisuudelle. Tämä osittain jo toteutunut riski estää ja hidastaa uusien turvetuotantoalueiden käyttöönottoa niin, että asiakkaiden tarpeet voitaisiin täyttää kaikissa olosuhteissa myös tulevaisuudessa. Vapo on lisännyt investointejaan tuotantoalueidensa ympäristönsuojeluun sekä alueiltansa tulevien valumavesien tehostettuun vesienkäsittelyyn, jotta lupien myöntämiselle ei olisi Vaposta johtuvaa estettä. Vapo hakee ympäristölupia ja avaa uusia tuotantoalueita valtioneuvoston hyväksymän suo- ja turvemaiden strategian linjausten mukaisesti vain luonnontilaltaan muuttuneille ojitetuille turvemaille.

Energia-alalle on tyypillistä, että toimintaa kehitetään pitkän aikavälin tavoitteiden mukaan ja myös alan investointien elinkaari on usein kymmeniä vuosia. Jatkuvasti muuttuvat säännökset muodostavat regulaatoriskin, joka vaikeuttaa alan toimintaa ja on johtanut tilanteeseen, jossa Vapon polttoaineita käyttäviin laitoksiin on tehty investointeja aikaisempaa vähemmän. Tämä on johtanut Vapon polttoainemarkkinan supistumiseen. Positiivinen muutos regulaatiossa oli keväällä 2016 toteutunut turveveron alennus 1,90 euroon megawattitunnilta ja siihen liittyen energiapuun tuen nosto, mikä ei kuitenkaan ehtinyt vaikuttaa polttoaineiden kysyntään menneellä tilikaudella. Tulevaisuudessa veromuutos voi vaikuttaa kysyntää kasvattavasti, joskin samanaikaisesti asiakaskunnassa tapahtuu siirtymistä pois polttamiseen perustuvasta energiatuotannosta niin regulatiivisista kuin muistakin syistä.

Merkittävän riskin suomalaisille suurille puuta ja turvetta polttoaineena käyttäville polttolaitoksille (yli 50 MW) muodostavat suunnitelmissa olevat uudet päästörajat. Teollisuuspäästädirektiivin mukainen suurten polttolaitosten BAT-vertailuasiakirjan (Best Available Technology) päivitys alkoi EU:ssa vuonna 2011. Ensimmäinen luonnos valmistui syksyllä 2013 ja BAT-päätelmien sisällöstä päätettiin kesäkuussa 2015. Suomi jätti tehtyihin päätöksiin yhteensä 8 eriävää mielipidettä. Suomen näkökulmasta muun muassa bio- ja turvekattiloiden vaatimukset asettuivat odotetulle tasolle vain muutaman päästökomponentin ja laitosluokan osalta. Nyt viimeistellään BREF-asiakirjaa ja arviointia eriävistä mielipiteistä. Asiakirjaa käsitellään lokakuussa 2016 EU-komission alaisessa forumissa. LCP BREF-luonnos esittää, että biomassan ja erityisesti turpeen poltossa muodostuvien päästöjen lupaharkinnassa huomioon otettavat raja-arvot tiukentuvat oleellisesti. Tämä heikentää pohjoismaisen energiatuotannon kilpailukykyä muuhun Eurooppaan verrattuna. EU:n päästökauppasääntöjen uudistus on vireillä ja sillä voi olla merkittäviä vaikutuksia koko energia-alaan niin paikallisesti kuin laajemmin Euroopan kilpailukykyyn maailmantaloudessa. Lisäksi kiinteiden puuperäisten polttoaineiden kestävyyskriteerit ovat käsittelyssä EU:ssa ja sen jälkeen Suomessa. Riippuen tulevien säännösten sisällöstä, ne muodostavat uhkan puuperäisen energian käytölle ja Suomen kansantaloudelle.

Markkinariskit

Vapon polttoaine- ja energiantuotanto -liiketoimintoihin liittyy merkittäviä markkinariskejä sekä lopputuotteen kysynnän että puuperäisten polttoaineiden ja niiden raaka-aineiden hinnan ja saatavuuden osalta.

Huoli ilmaston tilasta, viimeisimpänä osoituksena Pariisin ilmastopöytäkirja, on johtanut energia-alan murrokseen, jossa kaikin tavoin etsitään uudistuvia kestävä kehityksen vaatimukset täyttäviä vähäpäästöisiä energiaratkaisuja. Tämä johtaa siihen, että perinteisiin fossiilisiin polttoaineisiin perustuvien energiaratkaisujen osuus laskee. Turpeen käyttö on laskenut Suomessa puoleen aiemmasta viiden viimeisen vuoden aikana, lasku on ollut suurinta sähköntuotannossa. Puuperäisten polttoaineiden kysyntä on kasvanut energiayhtiöiden korvatta fossiilisia polttoaineita muun muassa niillä.

Kysynnän kasvu on lisännyt pelletin tuotantoa Euroopassa. Myös tuonti Euroopan ulkopuolelta on kasvanut. Tarjonta on kuitenkin ylittänyt kysynnän ja tämä johtanut Eurooppalaiset pelletin tuottajat taloudellisiin vaikeuksiin ja jopa konkurssiin. Markkinoiden kasvaessa oikeahintaisen raaka-aineen saatavuus suhteessa lopputuotteen hintaan on avainasemassa kilpailukyvyn varmistamiseksi. Vapossa pellettiliiketoiminnan kannattavuus ei ole saavuttanut sille asetettuja tavoitteita, minkä johdosta sen osalta on meneillään kannattavuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Niin pelletti- kuin muun puupolttoaineliiketoiminnan kannattavuusriskiä pyritään hallitsemaan kehittämällä logistisia prosesseja ja asiakkuuksien hallintaa. Erityistä huomiota on laitettu polttoaineiden laadun kehittämiseen ja varastoinnin aiheuttamien laatutappioiden vähentämiseen.

Lämpö ja sähkö -liiketoimintaan vaikuttavat lämmitys-, teollisuushöyry- ja sähkömarkkinoiden sekä polttoaine- ja kilpailevien energiaratkaisumarkkinoiden kehitykset. Sähkön hinta Suomessa ja Euroopassa säilyi edelleen matalalla tasolla pienentäen sähkön myynnistä saatuja tuottoja. Polttoainemarkkinoilla öljyn alhainen hinta näkyi positiivisesti kustannusten laskuna, mutta on vaikuttanut heikentävästi Vapon tuottamien polttoaineiden myyntiin, kun asiakkaat ovat lykanneet päätöksiä öljyn korvaamisesta kotimaisia polttoaineita käyttävillä ratkaisuilla. Kilpailevat uuden teknologian energiaratkaisut muodostavat lisääntyvän uhkan myös kotimaisilla polttoaineilla tuotettavalle energialle, joskin menneellä tilikaudella kaukolämmön kanssa kilpailevien lämmitysmuotojen kustannukset pysyivät pääosin entisellä tasollaan, ja kaukolämpö säilytti kilpailukykynsä. Uudet lämmitysmuodot, eri lämmitysmuotojen yhdistelmät ja energian säästö ovat keskeisiä kaukolämpöliiketoiminnan kehittämisessä.

Sääriskit

Vapon liiketoimintoihin laajasti vaikuttava yhteinen riski on sääolosuhteet. Talvella lämpötila vaikuttaa ulkoisten ja sisäisten asiakkaiden polttoaineostoihin sekä omien lämpö- ja voimalaitosten käyntiasteeseen. Keväällä sääolosuhteet ratkaisevat puutarhakaupan myyntivolyymin. Kesäaikana sään vaikutus kohdistuu biopolttoaineiden ja ympäristötuotteiden tuotantomääriin sekä laatuun.

Sateinen tuotantokesä 2015 rajoitti turvetuotantoa Suomessa ja Ruotsissa, mikä heikensi yhtiön kannattavuutta. Pitkän aikavälin toimitusvarmuus ei kuitenkaan kärsinyt, sillä keskimääräistä lämpimämpi talvi lasi polttoaineiden kysyntää, joten tilikauden päättyessä polttoainevarastot olivat edelleen korkealla tasolla. Tulevan kauden polttoainetuotanto ja -hankinta mitoitetaan vain ennakoitua tulevien vuosien kysyntää ja tiedettyä asiakaskohtaista varastointitarvetta vasten. Tämä tarkoittaa joillakin alueilla tuotantotavoitteen supistamista aikaisempiin tuotantokausiin verrattuna. Turveurakoitsijoiden hankkiminen tulevaisuudessa voi tästä syystä vaikeutua urakoitsijoiden poistuessa markkinoilta, jolla on myös pitkän aikavälin vaikutuksia alan osaamisen kadotessa.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä ovat työturvallisuus, omaisuus- ja keskeytysvahinkoriskit sekä ympäristöriskit. Vahinkoriskien toteutumista pyritään estämään ennakoivilla riskienhallintatoimenpiteillä ja nopealla reagoinnilla havaittuihin vaaroihin. Riskit, joita ei voida hallita omin toimenpitein, vakuutetaan mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on myönteisen työturvallisuuden ja omaisuudensuojaa koskevan kulttuurin jatkuva edistäminen läpi kaikkien toimintojen. Johdon säännölliset turvallisuuskierrokset eri toimipaikoissa ovat yksi toteutettu ja jatkuva toimenpide työturvallisuuden ja omaisuuden suojaa koskevan kulttuurin parantamiseksi.

Riskienhallinta on kaikkeen toimintaan sisällytettyä tiedostettua ja järjestelmällistä työtä. Vapo-konsernissa jatketaan vahinkoriskien hallinnan kehitysohjelmaa yhteistyössä vakuutusyhtiön ja vakuutusmeklarin kanssa. Kehitysohjelman päätavoitteena on parantaa tietoisuutta olemassa olevista tuotantolaitosten ja toimipisteiden vahinkoriskeistä, ennalta ehkäistä havaittujen riskien toteutumista ja nostaa yleistä turvallisuustasoa Vapo-konsernin toimipaikoissa.

Rahoitus- ja hyödykeriskit

Yhtiö seuraa aktiivisesti liiketoiminnan rahoitustarvetta, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likviditeettiä toiminnan rahoittamiseksi sekä kykyä hoitaa myös muut rahoitusvelvoitteet. Maksuvalmiutta hallitaan tasapainottamalla lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen suhteellista osuutta sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennysaikatauluja. Lisäksi rahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvää riskiä hallitaan hajauttamalla varainhankintaa eri pankkien ja rahoitusinstrumenttien välillä.

Yhtiön pääasialliset rahoitusriskit ovat valuutta-, korko- ja maksuvalmiusriski. Rahoitusriskien tunnistamisesta ja hallinnasta vastaa konsernin keskitetty rahoitustoiminto, jota ohjaa hallituksen hyväksymä rahoituspolitiikka. Konserni käyttää riskienhallinnassaan valuuttatermiinejä ja -optioita, valuutanvaihtosopimuksia, valuuttalainoja, koronvaihtosopimuksia sekä hyödykejohdannaisia. Tappiollisesta ja suhdanneherkästä sekä vientiin painottuneesta sahausliiketoiminnasta luopuminen päättyneellä tilikaudella pienensi yhtiön maksuvalmiusriskiä sekä valuuttariskiä.

Hyödykeriskien osalta Vapo ostaa suojauspalveluita sähkön hankintaa ja myyntiä koskien. Sähkökaupan osuus Vapon liiketoiminnasta ei ole olennainen.

Tulevaisuuden näkymät

Vapo-konserni on maailman suurin energia- ja ympäristöturpeen tuottaja. Yhtiöllä on merkittävä rooli energiaomavaraisuuden ja huoltovarmuuden turvaajana. Poliittiset päätökset vaikuttavat olennaisesti liiketoiminnan kannattavuuteen ja kykyyn investoida. Vapo-konsernin liikevaihdon odotetaan jäävän edellistä tilikautta alhaisemmaksi sahausliiketoiminnan myynnin johdosta. Konsernin liiketuloksen ennakoidaan muodostuvan kuitenkin merkittävästi päättynyttä tilikautta paremmaksi. Sähkön hinnan oletetaan pysyvän alhaisena vuosina 2016 ja 2017. Tästä syystä polttoainemarkkina ei merkittävästi kasva, koska sähkön erillistuotanto kiinteillä polttoaineilla jää alhaiseksi.

Vapo Oy:n osakepääoma ja omistus

Vapo Oy:llä on yksi osakesarja. Osakkeita on kaikkiaan 30 000 kappaletta. Osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa, ja kaikki osakkeet oikeuttavat saman suuruiseen osinkoon. Jos yhtiön osake siirtyy muulle kuin sellaiselle yhtiön ulkopuoliselle taholle, joka on osakeyhtiölain 8 luvun 12 pykälän mukaisessa konsernisuhteessa yhtiön osakkeenomistajaan, on yhtiön osakkeenomistajalla oikeus lunastaa siirtynyt osake. Mikäli useampi osakkeenomistaja haluaa käyttää lunastusoikeuttaan, osakkeet jaetaan lunastukseen halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden mukaisessa suhteessa. Tilikauden päättyessä 30.4.2016 Vapo Oy:n osakepääoma oli 50 456 377,94 euroa.

Vapo Oy on Suomen valtion ja Suomen Energiavarat Oy:n omistama yhtiö. Suomen valtio omistaa osakkeista 50,1 prosenttia (15 030 osaketta) ja Suomen Energiavarat Oy 49,9 prosenttia (14 970 osaketta).

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Hallitus ehdottaa 8.9.2016 kokoontuvalle yhtiökokoukselle, että Vapo Oy:n tilikauden voitto, 174 909,93 euroa, kirjataan voittovarojen muutokseksi, jonka jälkeen yhtiökokouksen käytettävissä on voitonjakokelpoisia varoja 170 726 202,64 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.5.2015-30.4.2016 jaetaan osinkoa 4,0 miljoonaa euroa, eli 133,33 euroa osakkeelta..

Konsernitilinpäätös 2016, IFRS

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 eur	Liitetieto	1.5.2015-30.4.2016	1.5.2014-30.4.2015
LIKEVAIHTO	2	459 800	486 856
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-15 109	43 696
Valmistus omaan käyttöön		844	583
Liiketoiminnan muut tuotot	5	8 668	12 514
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista		1 381	2 160
Materiaalit ja palvelut	6	-213 507	-268 506
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	7	-54 154	-58 626
Poistot	8	-35 020	-39 263
Arvon alentumiset	8	-789	-736
Liikkeen arvonalentuminen	8	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	9	-143 472	-141 825
LIKEVOITTO		8 641	36 854
Rahoitustuotot	10	6 383	5 307
Rahoituskulut	10	-16 082	-18 838
VOITTO/TAPPIO ENNEN VEROJA		-1 057	23 322
Tuloverot	11	-3 387	-3 564
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		-4 444	19 758
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi):			
Muuntoerot ulkomaisista yksiköistä		52	-1 353
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ		-4 392	18 405
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		-4 392	18 518
Määräysvallattomille omistajille		-52	1 240
		-4 444	19 758
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		-4 275	17 644
Määräysvallattomille omistajille		-117	761
		-4 392	18 405
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos			
Tulos/osake, euroa		-146	617
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä		30 000	30 000

Konsernitase

1 000 eur	Liitetieto	30.4.2016	30.4.2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	12	10 701	12 714
Liikearvo	12	5 799	5 842
Maa- ja vesialueet	13	45 403	46 263
Rakennukset ja rakennelmat	13	46 181	52 085
Koneet ja kalusto	13	129 465	130 955
Muut aineelliset hyödykkeet	13	217 301	203 384
Keskeneräiset hankinnat	13	48 596	57 988
Osuudet osakkuusyhtiöissä	14	26 153	24 459
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	16	8 028	10 891
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	17	4 687	346
Laskennalliset verosaamiset	18	136	1 759
Pitkäaikaiset varat yhteensä		542 449	546 686
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	19	147 931	182 068
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20	92 839	103 419
Tuloverosaamiset		2 351	1 857
Rahat ja pankkisaamiset	21	9 415	4 147
Lyhytaikaiset varat yhteensä		252 536	291 491
VARAT YHTEENSÄ		794 985	838 177
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osakepääoma		50 456	50 456
Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot		30 126	30 099
Muuntoerot		-2 242	-2 324
Kertyneet voittovarot		208 804	224 961
Emoyhtiön osakkeenomistajien oman pääoman osuus		287 144	303 191
Määräysvallattomat omistajat		1 039	1 210
Oma pääoma yhteensä	22	288 183	304 402
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	18	16 761	16 773
Eläkevelvoitteet	26	3 482	3 302
Pitkäaikaiset korolliset velat	23	349 446	295 691
Muut pitkäaikaiset velat	24	7 393	5 735

Varaukset	25	8 090	8 007
Pitkäaikaiset velat yhteensä		385 172	329 508
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	23	35 016	112 439
Ostovelat ja muut velat	27	86 310	91 037
Tuloverovelat		304	792
Lyhytaikaiset velat yhteensä		121 630	204 268
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		794 986	838 177

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 eur	30.4.2016	30.4.2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	-4 444	19 758
Oikaisut tilikauden tulokseen		
Poistot ja arvonalentumiset	35 810	39 999
Osuudet osakkuusyritysten tuloksista, voitoista(-) / tappioista (+)	-1 381	-2 160
Rahoitustuotot ja -kulut	14 082	13 531
Tuloverot	3 387	3 564
Muut oikaisut	6 608	-5 522
Oikaisut tilikauden tulokseen yhteensä	58 506	49 412
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos	11 801	-43 258
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-1 388	276
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	13 701	108
Varausten muutos	227	-526
Käyttöpääoman muutos yhteensä	24 341	-43 401
Maksetut korot	-9 705	-7 909
Saadut korot	492	301
Muut rahoituserät	-4 252	-262
Maksetut verot	-2 467	-16 443
Liiketoiminnan rahavirta	62 471	1 458
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-38 739	-67 819
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	18 457	6 313
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-362
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	3 468	3 695
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet		
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-80	
Luovutustulot muista sijoituksista	3	38
Myönnettyt lainat	-200	-22

Lainasaamisten takaisinmaksut	2 604	305
Saadut osingot	48	2 441
Investointien rahavirta	-14 437	-55 413

Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	-3 032	-25 975
Pitkäaikaisten lainojen nostot	70 131	144 594
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-96 974	-48 824
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut	-933	-390
Maksetut osingot	-12 055	-12 239
Rahoituksen rahavirta	-42 863	57 166

Rahavarojen muutos	5 171	3 211
Rahavarat tilikauden alussa	4 147	303
Rahavarojen muutos	5 171	3 211
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	97	633
Rahavarat tilikauden lopussa	9 415	4 147

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 eur	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muunto- erot	Voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallatt. omistajat	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.5.2015	50 456	0	30 099	-2 325	224 960	303 191	1 210	304 401
Oman pääoman muutokset								
Osingonjako					-12 000	-12 000	-55	-12 055
Laaja tulos yhteensä				82	-4 392	-4 310	-117	-4 427
Muut muutokset								
Laskennallisten verojen osuus					-68	-68		-68
Muut muutokset			27		303	330		330
OMA PÄÄOMA 30.4.2016	50 456	0	30 126	-2 242	208 804	287 144	1 039	288 183

1 000 eur	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muunto- erot	Voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallatt. omistajat	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.5.2014	50 456	0	30 153	-1 565	220 199	299 243	4 987	304 230
Oman pääoman muutokset								
Osingonjako					-12 000	-12 000	-239	-12 239
Laaja tulos yhteensä				-760	18 405	17 645	761	18 406
Muut muutokset								
Laskennallisten verojen osuus					52	52	-21	31
Muut muutokset			-54		-1 080	-1 134		-1 134
Tytäryhtiöomistuksien muutokset					-616	-616	-4 278	-4 894
OMA PÄÄOMA 30.4.2015	50 456	0	30 099	-2 325	224 960	303 191	1 210	304 401

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot, IFRS

Yhtiön perustiedot

Vapo-konserni on Itämeren alueella toimiva paikallisten ja uusiutuvien polttoaineiden, lämmön ja sähkön, sahatavaran sekä ympäristöliiketoimintaratkaisujen toimittaja.

Vapo-konserni koostuu viidestä liiketoiminta-alueesta: Vapo Turvetuotteet, Vapo Lämpö ja sähkö, Vapo Puupolttoaineet, Vapo Timber ja Kekkilä-konserni. Vapolla on tytäryhtiöitä sekä Suomessa että ulkomailla.

Konsernin emoyhtiö Vapo Oy on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Jyväskylä ja rekisteröity osoite Vapo Oy, Yrjönkatu 42, PL 22, 40101 Jyväskylä. Yhtiön www-osoite on www.vapo.fi.

Vapo Oy:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 21.6.2016 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.vapo.fi tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista.

1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

1.1 Yleistä

Vapo Oy:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Vapo-konserni siirtyi IFRS-tilinpäätöskäytännön mukaiseen raportointiin vuoden 2006 alussa. Aiemmin konserni noudatti suomalaista tilinpäätöskäytäntöä (Finnish Accounting Standards, FAS).

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön vaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottu. Esittämistä varten yksittäiset luvut ja loppusummat on pyöristetty täysiksi tuhansiksi, mikä aiheuttaa pyöristyseroja yhteenlaskuissa.

1.2. Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön, Vapo Oy:n, sekä kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on yli 50 prosentin osuus osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai joissa emoyhtiöllä on muutoin määräysvalta. Piipsan Turve Oy, jossa Vapon omistusosuus on 48 prosenttia, on yhdistelty sopimusrakenteen perusteella tytäryhtiönä Vapon konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhtiöt, joissa Vapon osuus äänimäärästä on 20-50 prosenttia ja joissa Vapolla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, on konsolidoitu pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyhtiön tappioista

ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyhtyritysten veloitteiden täyttämiseen.

Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konserniyhtiöiden keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Hankintameno on kohdistettu hankitun kohteen hankintahetkellä yksilöidyille varoille ja veloille niiden käypään arvoon silloin, kun arvo on voitu määrittellä luotettavasti. Hankintameno kohdistuksista on kirjattu laskennalliset verot voimassa olevan verokannan mukaan, ja jäljelle jäävä osuus on merkitty taseeseen liikearvoksi.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään myös omana eränään osana omaa pääomaa. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

1.3. Yhteenveto käytetyistä merkittävistä laskentaperiaatteista

Uusien IFRS-standardien tai IFRIC-tulkintojen soveltaminen

IFRIC 21 – Julkiset maksut edellyttää julkisista maksuista johtuvien velkojen kirjaamista silloin, kun ao. lainsäädännössä määritelty, maksuvelvollisuuden aikaansaava tapahtuma toteutuu.

Tämän perusteella Vapo-konsernissa on kirjattu kalenterivuoden 2016 kiinteistöverot, joiden maksuvelvollisuus syntyy 1.1., taseelle velaksi ja samalla myös tuloslaskelmaan kuluksi. Näin ollen tilikauden 2016 tulosta rasittaa kahden kalenterivuoden kiinteistövero, vaikutus 380 tuhatta euroa.

Muilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ei ollut vaikutusta Vapo-konsernin tilinpäätökseen.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja. Merkittävimmät osa-alueet, joissa johto on käyttänyt edellä kuvattua harkintaa, liittyvät varausten määriin, arvonalentumistestauslaskelmien laatimiseen ja niissä käytettyihin oletuksiin sekä rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittelyyn.

Tuloutusperiaatteet

Suoritteiden myynti tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä Vapo-konsernilla ole tosiasiallista määräysvaltaa myytyihin tavaroihin.

Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla ja alennuksilla.

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muutettu toimintavaluutan määräisiksi raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuttamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti. Sekä liiketoiminnan että lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaisten konserniyritysten tilinpäätösten muuntaminen

Ulkomaisten tytäryhtiöiden laajojen tuloslaskelmien ja erillisten tuloslaskelmien tuotto- ja kuluerät muunnetaan euroiksi tilikauden keskikurssin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Tuloslaskelman sekä laajan tuloslaskelman ja taseen eri valuuttakursseista aiheutuva keskikurssiero aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuttamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryritys myydään kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät. Kehittämismenot, jotka aiheutuvat uusien tai merkittävästi parannettujen tuotteiden suunnittelusta, aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, tuote on teknisesti toteutettavissa ja kaupallisesti hyödynnettävissä, tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on aikomus ja resurssit saattaa kehitystyö loppuun.

Liikearvo

Yrityksen hankinnasta syntynyt liikearvo muodostuu hankintamenon sekä hankittujen käypiin arvoihin arvostettujen yksilöitävissä olevien nettovarojen erotuksena. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille ja se testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Osakkuusyrittysten osalta liikearvo sisällytetään osakkuusyhtiösijoituksen arvoon. Mikäli kyseisen liikearvon voidaan katsoa kohdistuvan hankitun osakkuusyhtiön varoihin tai muihin aineettomiin oikeuksiin, se poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon siinä tapauksessa, että hankintamenuon määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Muita aineettomia hyödykkeitä ovat patentit, tekijänoikeudet, tavaramerkit, ohjelmistolisenssit sekä asiakassuhteet. Ne arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, joka voi vaihdella viidestä kahteenkymmeneenviiteen vuoteen.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden hankkima aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon. Hankittujen tytäryhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Aineellinen käyttöomaisuus esitetään taseessa hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Jos käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joilla on eripituiset taloudelliset vaikutusajat, osat käsitellään erillisinä hyödykkeinä.

Poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin pitoaikoihin:

Rakennukset ja rakennelmat	15-40 vuotta
Koneet ja laitteet	3-25 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5-30 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja ja turvevarat poistetaan substanssipoistoin arvioituna taloudellisena käyttöaikanaan. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolloin ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- ja parannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, jos on

todennäköistä, että ne lisäävät yritykselle koituvaa taloudellista hyötyä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvojen erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liikevoittoon. Kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* -standardin mukaisesti, poistojen kirjaaminen lopetetaan.

Turvevarat

Vapon turveliiketoimintoihin liittyvät turvevarat sisältyvät tase-erään aineelliset hyödykkeet. Turvevaroista tehdään poisto käytön mukaan. Turvevarojen lisäykseksi kirjataan uusien tuotantoalueiden hankinnan yhteydessä turvevarojen arvioitua määrää vastaava osuus maksetusta kokonaiskauppahinnasta.

Turvevarojen hankintamenon lisäyksenä käsitellään lisäksi ns. turvetuotannon valmistelumenot, jotka aiheutuvat turvetuotantoalueiden tuotantokuntoon saattamisesta. Konsernin tuotannossa olevien tuotantoalueiden turvevarojen m³-määriä seurataan mittauksin. Mittaustulosten perusteella ei kirjata tasearvojen muutoksia, mutta niiden perusteella tarkennetaan tarvittaessa suunnitellun käytön ja jäljellä olevan turpeen määrään perustuvaa poistosuunnitelmaa.

Saadut avustukset

Valtioilta tai muilta tahoilta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan systemaattisella tavalla, jolloin ne tulevat kirjatuksi niiden menojen kohdalle, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutetaan omaisuuden taloudellisen käyttöajan mukaan.

Arvonalentumiset

Omaisuuden tasearvoja arvioidaan jokaisen raportointikauden lopussa mahdollisten arvonalentumisten selvittämiseksi. Ennakoivina arvonalentumisviiteinä seurataan tunnuslukujen lisäksi viranomaispäätöksiä, energiamarkkinamuutoksia, ja -sääntelyä sekä kilpailijoiden toimenpiteitä. Arvonalentumisen arviointia varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Arvonalentumisen määrä lasketaan vertaamalla omaisuuserän tasearvoa kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka omaisuuserän avulla ovat saatavissa.

Turvetuotantoalueiden mahdollisten arvonalentumisten selvittämiseksi Vapo-konsernissa seurataan tekijöitä, jotka vaikuttavat turvetuotantoalueiden tulontuottamiskykyyn kuten, turvevarojen määrä ja lämpösisältö, suon logistinen sijainti, suon maantieteelliset olosuhteet, suon ympäristöluvallinen tilanne, hankintahinta ja valmistelukustannus ja elinkaaren vaihe.

Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee. Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu kotimaisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Lakisääteinen työeläketurva on maksupohjainen järjestely.

Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään. Etuuden määrä riippuu muun muassa iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta. Työsuoritukseen perustuvana menona henkilöstökuluihin kirjataan tilikauden työsuorituksella ansaitun etuuspohjaisen eläkejärjestelyn nykyarvo. Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Veloitteen nykyarvon laskennassa käytetty diskonttokorko perustuu euroalueen pitkän aikavälin valtioiden velkakirjojen keskimääräiseen korkotasoon.

Konsernin virolaisella tytäryhtiöllä AS Tootsi Turvaksella on maksupohjaisten eläkkeiden lisäksi etuus pohjainen eläkejärjestely, jossa yhtiö on sitoutunut maksamaan 17 työntekijälleen eläkekorvausta kiinteästi ennalta määrätyillä ehdoilla. Korvauksen perussumman muodostaa Viron keskimääräinen bruttokuukausipalkka vuonna 2001. Tätä summaa tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin muutokseen sekä henkilön työsuhteeseen liittyvään tekijään verraten. Eläkekorvauksen maksuvelvoite syntyy kun korvaukseen oikeutettu työntekijä täyttää 65 vuotta. Velvoite diskontataan perustuen siihen arvioon, että korvausvelvollisuus tulee jatkumaan vuoteen 2042 saakka ottaen huomioon tilastollisen eliniän odotuksen.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenuon tai sitä alempana nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteuttamiseksi välttämättömät menot. Vaihto-omaisuuden arvo on määritelty FIFO-menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet menot sekä muut välilliset kohdistettavat menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenuon luetaan materiaalien ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi myös normaalituotantoastetta vastaava osuus tuotannon yleiskustannuksista, mutta ei yleishallinnon, myynnin tai rahoituksen kustannuksia. Turvetuotannon vaihto-omaisuus sisältää kesäaikana tuotetun eli suosta irrotetun turpeen myyntivaraston. Poikkeuksen FIFO-arvostukseen muodostaa aumaan tuotettu turve, joka arvostetaan aumakohtaiseen keskihintaan. Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä rahamarkkinasijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat on luokiteltu IAS 39 perusteella seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat, myytävissä olevat rahoitusvarat ja lainat ja muut saamiset. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä, joka on päivä jolloin konserni sitoutuu ostamaan tai myymään rahoitusinstrumentin. Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Myytävissä olevat rahoitusvarat sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, kirjataan hankintamenuon arvonalennuksilla vähennettynä. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan. Kun tällainen omaisuus erä myydään, kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa tai alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokittele myytävissä oleviksi. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Ne sisältyvät taseensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Konserni kirjaa myyntisaamisista luottotappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästyminen yli 90 päivää ovat näyttöä todennäköisestä luottotappiosta.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Rahoitusvelkoihin liittyvät transaktiomenot kirjataan kuluksi. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Kaikki johdannaiset arvostetaan ja kirjataan käypään arvoon kaupanteko- ja tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kurseihin. Konserni ei sovelta suojauslaskentaa. Johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin.

Päästöoikeudet

Päästöoikeuksien laskentaperiaatteet perustuvat voimassa oleviin IFRS-standardeihin. Päästöoikeudet ovat aineettomia oikeuksia, jotka arvostetaan hankintamenuon. Vastikkeetta saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoonsa, eli niiden arvo on nolla. Varaus päästöoikeuksien palautusveloitteen täyttämiseksi kirjataan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Täten mahdollinen tulosvaikutus aiheutuu toteutuneiden päästöjen ja saatujen päästöoikeuksien erosta.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä. Varausten muutokset merkitään tuloslaskelmaan samaan erään kuin varaus on alun perin kirjattu. Varaukset voivat liittyä toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin ja ympäristö- tai eläkevelvoitteisiin.

Ympäristövelvoitevaraus

Ympäristövelvoitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella velvoite, joka liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen. Turvetuotannon aloittaminen suoalueella edellyttää ympäristölupaa. Luvassa määritellään muun muassa alueen jälkihoitotoimenpiteet turvetuotannon päätyttyä. Jälkihoitotoimenpiteisiin varautumiseksi Vapo-konsernissa kerrytetään vuosittain tuotantomäärän mukaan muuttuvaa varausta, joka kirjataan vuokrattujen maa-alueiden osalta kuluksi tuloslaskelmaan ja samalla kerrytetään varauksen määrää taseessa. Omien maiden osalta muodostettu jälkihoitovaraus kirjataan käyttöomaisuuteen muiden aineellisten hyödykkeiden hankintamenuksi. Jälkikäyttövarausta puretaan tuloslaskelmaan kuluksi vuokrattujen maa-alueiden osalta vuosittain jälkihoitotoimenpiteistä aiheutuneiden kustannusten perusteella ja omien maiden osalta varauksen purku kirjataan poistoksi.

Muut varaukset

Muut varaukset sisältävät AS Tootsi Turvaksessa kirjatus pysyvän terveyshaitan korvausveloitteen sekä niin ikään AS Tootsi Turvaksessa kirjatus varauksen brikettitehtaan lopettamiskustannuksia varten.

Vuokrasopimukset

Aineellisen käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuus erä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokrakohteen käypää arvo tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa.

Rahoitusleasingsopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhemmän leasingsopimuksen keston mukaan. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenuon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravastuut on kirjattu korolliseen vieraaseen pääomaan jaoteltuna lyhyt- ja pitkäaikaisiin velkoihin. Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa

omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle. Luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluiksi.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassaolevia verokantoja käyttäen. Tytäryrityksiin ja osakkuusyhtiöihin tehdyistä sijoituksista kirjataan laskennallinen vero, paitsi milloin konserni pystyy määräämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan eikä väliaikainen ero todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät tilinpäätössiirroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostamisesta käypään arvoon, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista sekä sisäisistä katteista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä. Konserni netottaa laskennalliset verosaamiset ja -velat, mikäli ne liittyvät samaan verovelvolliseen ja samaan veronsaajaan ja laskennallinen verovelka on laskennallista verosaamista suurempi.

Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin ja myyntiin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta. Välittömästi ennen luokittelua myytävänä olevaksi kyseiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät, jotka eivät kuulu IFRS 5 -standardin arvostussääntöjen soveltamisalaa, ja velat arvostetaan niitä koskevien IFRS-standardien mukaan myös luokitteluhetken jälkeen.

Liikevoitto

IAS1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään hankintakulut oikaistuna valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla, vähennetään työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella.

2. Segmentti-informaatio

Konsernin organisaatorakennetta uudistettiin vuonna 2015 holding-mallin mukaisesti ja operatiivista toimintaa tukevia hallinnollisia tehtäviä on viety lähemmäksi liiketoimintoja. Vapon energialiiketoiminta muodostaa tiiviin kokonaisuuden, jota ohjataan eri maayhtiöissä yhtenäisenä toimintana liiketoimintojen väliset synergiat maksimoiden. Tämän seurauksena Vapo muutti raportointiaan tilivuodesta 2016 alkaen ja raportointisegmentit muodostavat jatkossa erillisyhtiöt aikaisempien liiketoiminta-alueiden sijaan.

Segmenttien väliset liiketapahtumat perustuvat markkinahintoihin tai niissä tapauksissa kun markkinahintaa ei ole olemassa käypiin arvoihin. Kaikki segmenttien väliset myynnit ja muut liiketapahtumat eliminoidaan konsernin konsolidoinnin yhteydessä. Segmenttien raportoitava tulos on liiketulos. Segmentin varoihin sisältyvät kaikki segmenttiin kuuluvien yksiköiden varat pois lukien rahoitukseen ja verotukseen liittyvät varat. Tytäryhtiöiden hankinnasta syntyneet liikearvot on allkoitu liiketoimintasegmenteille. Segmentin velkoihin sisältyvät kaikki segmenttiin kuuluvien liiketoimintojen velat pois lukien rahoitukseen ja verotukseen liittyvät velat. Pääsegmenttien ulkopuolelle kuuluvat toiminnot raportoidaan segmentissä muu toiminta.

Vapo Oy: Vapo Oy:n segmentissä raportoidaan myös energialiiketoimintaa palvelevat pienemmät yhtiöt, sillä myös niiden toimintaa ohjataan Vapo Oy:n kautta. Näitä yhtiöitä ovat Salon Energiantuotanto Oy, Piipsan Turve Oy, Suo Oy ja Hanhisuon Turve Oy. Vapo Oy tarjoaa Suomessa yrityksille, kunnille ja kuluttajille paikallisia polttoaineita, lämpöratkaisuja ja ympäristöturpeita. Polttoaineiden osuus yhtiön ulkoisesta liikevaihdosta on noin 70 prosenttia, lämpöratkaisujen noin 25 prosenttia ja ympäristöturpeiden noin viisi prosenttia. Yhtiön uusin kaupallinen liiketoiminta, Vapo Clean Waters Oy, tarjoaa ratkaisuja luonnonvesien puhdistamiseen luonnonolosuhteissa, vesienkäsittelyratkaisuja maa- ja metsätalouden vesien sekä taajamien hulevesien käsittelyyn.

Neova AB: yhtiö toimii Ruotsissa ja tarjoaa asiakkailleen kaukolämpöä omien kaukolämpöverkkojen kautta sekä räätälöityjä lämmitysratkaisuja teollisille asiakkaille. Lisäksi yhtiö tuottaa ja markkinoi turvetuotteita energia-asiakkailleen sekä kasvuturvetuotteiden käyttäjille. Vuosimyynti jakaantuu lähes tasan lämpöratkaisujen ja turvetuotteiden kesken. Segmenttiedot sisältävät myös Neova AB:n energialiiketoimintaan keskittyvän tytäryhtiön, Brostorsmossen AB:n tiedot.

AS Tootsi Turvas: yhtiön pääliiketoiminta muodostuu kasvu- ja energiaturvetuotteiden ja puupolttoaineiden myynnistä sekä lämmöntuotannosta ja -myynnistä Virossa. Kasvuturve muodostaa vuosimyyntistä 40 prosenttia, puupolttoaineet 30 prosenttia, energiaturve 20 prosenttia ja lämpö 10 prosenttia.

Vapo Timber Oy: Segmentin tuotot muodostuivat sahatavaran ja jalosteiden myynnistä ja tuotannosta. Toimintaa harjoitettiin Suomessa. Yhtiö myytiin Binder Beteiligungs AG:lle päättyneellä tilikaudella.

Kekkilä-konserni: yhtiö kehittää, valmistaa ja markkinoi puutarha-alan korkealaatuisia kasvualustoja, kasvinravinteita ja katemateriaaleja sekä kotipuutarhan ja pihan rakentamisen tuotteita harrastajille, ammattiviljelijöille ja viherrakentajille. Suomessa tuotteita markkinoidaan Kekkilä-tuotemerkillä ja Ruotsissa sekä Norjassa Hasselfors Garden -tuotemerkillä. Yhtiöllä on tuotantoa Suomen lisäksi Ruotsissa, Norjassa ja Virossa.

Muut:

Muut-ryhmässä raportoidaan niiden Vapon erillisyhtiöiden tilikauden tulos, jotka eivät kuulu yllä oleviin segmentteihin. Näitä erillisyhtiöitä ovat muun muassa Forest BtL ja Vapo A/S, joilla ei ollut operatiivista liiketoimintaa päättyneellä tilikaudella.

Segmenttitiedot 5/2015 - 4/2016

1 000 eur	Vapo Oy	Vapo Timber Oy	Kekkilä-konserni	Neova AB	AS Tootsi Turvas	Muut	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Ulkoinen liikevaihto	253 733	60 986	86 215	46 563	12 284	15	4	459 800
Sisäinen liikevaihto	3 277	2 512	1 728	1 202	667	0	-9 387	0
Liikevaihto	257 010	63 498	87 943	47 765	12 952	15	-9 383	459 800
Segmentin liikevoitto/-tappio	7 432	-2 214	-1 307	1 702	1 097	234	317	8 641
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 738	-408	-1 351	-1 974	63	-240	-50	-9 698
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot	-2 134	540	268	-24	0	0	-2 038	-3 387
Tilikauden tulos	-440	-2 082	-2 390	-295	1 160	-5	-1 772	-4 444
Segmentin varat	809 827	0	118 718	92 218	47 509	8 664	-308 104	768 831
Osuudet osakkuusyhtiöissä	7 962	0	0	19 067	0	0	-876	26 153
Varat yhteensä	817 789	0	118 718	111 285	47 509	8 664	-308 979	794 985
Segmentin velat	483 047	0	87 191	94 543	4 810	6 262	-169 052	506 801
Velat yhteensä	483 047	0	87 191	94 543	4 810	6 262	-169 052	506 801
Investoinnit	31 297	240	3 591	3 759	1 109	12	-1 481	38 527
Poistot	21 653	1 230	6 675	4 982	1 343	162	-1 024	35 020

Segmenttitiedot 5/2014 – 4/2015

1 000 eur	Vapo Oy	Vapo Timber Oy	Kekkilä-konserni	Neova AB	AS Tootsi Turvas	Muut	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Ulkoinen liikevaihto	248 022	85 512	85 324	47 760	12 244	7 834	0	486 695
Sisäinen liikevaihto	3 846	3 458	1 771	1 099	645	15	-10 835	0
Liikevaihto	251 868	88 970	87 095	48 858	12 888	7 850	-10 674	486 856
Segmentin liikevoitto/-tappio	49 085	783	1 097	977	1 636	915	-19 799	36 854
Rahoitustuotot ja -kulut	-21 029	20	-1 204	-1 947	-261	-218	11 108	-13 531
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot	-4 861	621	213	283	0	-976	1 155	-3 564
Tilikauden tulos	23 195	1 424	106	-687	1 375	-278	-7 536	19 758
Segmentin varat	828 271	39 230	121 717	94 462	46 096	8 361	-324 345	813 791
Osuudet osakkuusyhtiöissä	7 962	0	0	18 746	0	0	-2 322	24 386
Varat yhteensä	836 233	39 230	121 717	113 208	46 096	8 361	-326 667	838 177
Segmentin velat	489 367	23 288	87 475	95 387	3 586	5 972	-172 259	532 815
Velat yhteensä	489 367	23 288	87 475	95 387	3 586	5 972	-172 259	532 815
Investoinnit	70 258	59 422	4 181	31 192	1 885	745	-79 321	88 362
Poistot	25 205	1 756	6 474	5 198	1 457	115	-207	39 999

3. Myytyt toiminnot

Vuoden 2015 kuluessa yhtiö neuvotteli tytäryhtiö Vapo Timber Oy:n myynnistä ja neuvottelut saatiin päätökseen tammikuun alussa 2016. Vapo sopi Vapo Timber Oy:n koko osakekannan myymisestä itävaltalaiselle puunjalostuskonsernille Binder Beteiligungs AG:lle ja kauppa allekirjoitettiin 4.1.2016. Vapo Timber Oy:n kaksi Pohjois-Karjalassa sijaitsevaa sahalaistosta siirtyivät uudelle omistajalle 15.2.2016.

Vertailutilikaudella Vapo Oy sopi 7.5.2012 Mustankorkea Oy:n myynnistä Jyväskylän kaupungille. Konsernilaskennassa Mustankorkea Oy:n poistot peruutettiin kyseisestä ajankohdasta alkaen ja konsernitaseessa Mustankorkea Oy:n ulkoiset varat ja velat on IFRS5:n mukaisesti erotettiin myytävänä oleviksi varoiksi ja veloiksi. Valitusten jälkeen kauppa toteutui lopullisesti joulukuussa 2014.

Myytyjen yksiköiden toimintojen tulos, niiden luovutuksesta johtuvat voitot sekä osuus rahavirroista olivat seuraavat:

Voitto konsernissa Mustankorkea Oy:n myynnistä 3,076 miljoonaa euroa, sisältyy tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot
Mustankorkea Oy:n myynnistä saatu rahavastike oli 8,3 miljoonaa euroa, yrityksen rahavarat myyntihetkellä olivat 4,605 miljoonaa euroa.

Tappio konsernissa Vapo Timber Oy:n myynnistä, 7,655 miljoonaa euroa, sisältyy tuloslaskelman erään liiketoiminnan muut kulut.
Vapo Timber Oy:n myynnistä saatu rahavastike oli 3,6 miljoonaa euroa ja pitkäaikaisiin saamisiin kirjattiin 1,4 miljoonaa euroa. Yrityksen rahavarat myyntihetkellä olivat 0,132 miljoonaa euroa.

Vapo Timber Oy:n varat ja velat 1 000 eur	2016	2015
Varat		
Käyttöomaisuus	8 536	9 526
Laskennalliset verosaamiset	9	101
Vaihto-omaisuus	16 986	15 936
Myynti- ja muut saamiset	8 519	13 163
Varat yhteensä	34 051	38 726
Velat		
Laskennalliset verovelat		2
Ostovelat ja muut korottomat velat	12 638	16 495
Varaukset	47	506
Velat yhteensä	12 685	17 003
Mustankorkea Oy:n varat ja velat 1 000 eur	2016	2015
Varat		
Käyttöomaisuus		8 564
Laskennalliset verosaamiset		184
Vaihto-omaisuus		166
Myynti- ja muut saamiset		792
Varat yhteensä	0	9 707
Velat		
Laskennalliset verovelat		43
Ostovelat ja muut korottomat velat		1 792
Varaukset		1 706
Velat yhteensä	0	3 541

4. Yrityshankinnat

Päättäneellä tilikaudella ei ollut yrityshankintoja

Vertailukaudella Vapo Oy osti 8.5.2014 Urjalassa sijaitsevan Hanhisuon Kasvuturve Oy:n koko osakekannan. Hankinnalla saatiin Vapo-konserniin lisää turvetuotantopinta-alaa 190 hehtaaria kasvattaen Lounaan alueen tuotantopinta-alaa vastaamaan paremmin alueen energia- ja ympäristöturpeen kysyntään.

Seuraavat tiedot liiketoimintojen yhdistämistä esitetään yhteenlaskettuna, sillä ne eivät ole yksittäin tarkasteltuina olennaisia:

1 000 eur	Yhdistymisessä kirjatut käyvät arvot 2016	Yhdistymisessä kirjatut käyvät arvot 2015
Vaikutukset varoihin (+)		
Aineelliset hyödykkeet		149
Aineettomat hyödykkeet		296
Myytavissä olevat sijoitukset		
Vaihto-omaisuus		1
Myynti- ja muut saamiset		
Rahat ja pankkisaamiset		301
Vaikutukset varoihin		747
Vaikutus vähemmistöosuuteen		
Vaikutukset velkoihin (-)		2015
Laskennalliset verovelat		-84
Varaukset		
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Ostovelat ja muut velat		
Vaikutukset velkoihin		-84
Vaikutukset nettovaroihin		663
Hankinnasta syntynyt liikearvo		
Hankintahinta		663
Hankitun tytäryrityksen rahavarat		301
Rahavirtavaikutus		362
Kauppahinnan erittely		2015
Rahavaroina maksettu osuus		663

5. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 eur	2016	2015
Vuokratuotot	750	932
Avustukset ja julkiset tuet	787	1 080
Liiketoiminnan muut tuotot	4 137	3 514
Myyntivoitot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	2 994	6 989
Liiketoiminnan muut tuotot	8 668	12 514

Vapon tytäryhtiö Suo Oy sai julkista tukea peltoenergian tuotantoon yhteensä 0,3 miljoonaa euroa.

6. Materiaalit ja palvelut

1 000 eur	2016	2015
Ostot tilikauden aikana	-136 994	-166 163
Varastojen lisäys tai vähennys	-1 308	6 938
Ulkopuoliset palvelut	-75 205	-109 281
Materiaalit ja palvelut	-213 507	-268 506

7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

1 000 eur	2016	2015
Palkat ja palkkiot	-42 001	-45 710
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	-7 087	-6 739
Eläkekulut, vapaaehtoiset, maksupohjaiset järjestelyt	-540	-681
Eläkekulut, vapaaehtoiset, etuusperusteiset järjestelyt	-349	-114
Eläkekulut yhteensä	-7 975	-7 534
Muut henkilösivukulut	-4 178	-5 381
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut yhteensä	-54 154	-58 626
Johdon työsuhde-etuudet		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 035	1 066
Irtisanomisen yhteydessä suoritettut etuudet	123	154
Yhteensä	1 158	1 220
Palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajat	913	975
Hallituksen jäsenet	222	223
Hallintoneuvoston jäsenet	23	22
Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut yhteensä	1 158	1 220

Lisätietoja hallituksen, hallintoneuvoston, toimitusjohtajan, johdon ja henkilöstön palkitsemisesta vuosikertomuksessa ja [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Henkilöstö keskimäärin

	2016	2015
Vapo Oy	451	466
Vapo Timber	81	107
Kekkilä-konserni	256	248
Neova AB	92	87
AS Tootsi Turvas	33	35
Muut	1	18
Yhteensä	914	961

8. Poistot ja arvonalentumiset

1 000 eur	2016	2015
Poistot		
Aineettomat oikeudet	-2 856	-3 588
Rakennukset ja rakennelmat	-4 275	-4 514
Koneet ja kalusto	-17 921	-18 457
Muut aineelliset hyödykkeet	-9 969	-12 703
Yhteensä	-35 020	-39 263
Arvonalentumiset		
Maa-alueet	-154	-116
Rakennukset	-138	-299
Koneet ja kalusto	-148	-246
Muista aineellisista hyödykkeistä	-249	-74
Vaihto-omaisuudesta	-101	
Yhteensä	-789	-736
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-35 810	-39 999

9. Liiketoiminnan muut kulut ja tilintarkastajien palkkiot

1 000 eur	2016	2015
Vuokrat	-11 992	-12 266
Myyntirahdit	-60 266	-62 844
Luovutustappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-8 586	-1 467
Tilintarkastusmenot, varsinainen tilintarkastus	-285	-291
Tilintarkastusmenot, todistukset ja lausunnot	-9	
Tilintarkastusmenot, muut asiantuntijapalvelut	-168	-87
Tilintarkastusmenot, veroneuvonta	-31	-26
Tilintarkastusmenot	-493	-403
Vieraat palvelut	-15 035	-17 413
Muut kulut	-47 100	-47 432
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-143 472	-141 825

10. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 eur	2016	2015
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	48	214
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista		
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	723	135
- hyödykejohdannaiset, ei suojauslaskenta	1 860	8
Korkotuotot	341	451
Valuuttakurssivoitot jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoituslainoista	1 929	1 516
Muut valuuttakurssivoitot	1 462	2 981
Muut rahoitustuotot	21	2
Rahoitustuotot yhteensä	6 383	5 307
Korkokulut	-10 219	-8 878
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	0	0
Luovutustappiot, myytävissä olevista sijoituksista	0	0
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista		
- korkojohdannaiset, ei suojauslaskenta		-3 195
- valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	-85	-576
- hyödykejohdannaiset, ei suojauslaskenta	-805	
Valuuttakurssitappiot jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoituslainoista	-4	-642
Muut valuuttakurssitappiot	-4 331	-4 234
Muut rahoituskulut	-638	-1 313
Rahoituskulut yhteensä	-16 082	-18 838
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-9 698	-13 531

11. Tuloverot

1 000 eur	2016	2015
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-1 491	-4 271
Aikaisempien tilikausien verot	-9	73
Laskennalliset verot	-1 888	635
Yhteensä	-3 387	-3 564

Veron täsmätyslaskelma

1 000 eur	2016	2015
Voitto/tappio ennen veroja	-981	23 322
Laskennallinen vero emoyhtiön 20 %:n verokannalla	196	-4 664
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavien verokantojen vaikutukset	651	205
Verovapaiden erien vaikutus yksikön verokannalla	332	-939
Vähennysselvottomien erien vaikutus yksikön verokannalla	-2 581	1 939
Aikaisempien tilikausien vero	-1 475	73
Tilikauden tappioista kirjaamaton vero	-465	-186
Verokannan muuttumisen vaikutus tilikauden veroihin	-45	8
Verokulu tuloslaskelmassa	-3 387	-3 564

12. Aineettomat hyödykkeet

1 000 eur	Liikearvo	Kehittämismenot	Aineet- tomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2015	7 441	0	28 141	8 209	482	44 273
Muuntoerot (+/-)	-44		-31			-75
Lisäykset			867	20	1 642	2 529
Tytäryritysten myynti			-2 217			-2 217
Vähennykset		0	-617		-126	-743
Siirrot erien välillä			190	-69	-589	-469
Hankintameno 30.4.2016	7 397	0	26 333	8 160	1 409	43 299
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.5.2014	-1 598	0	-20 438	-3 681	0	-25 717
Muuntoerot (+/-)			6			6
Yrityshankintojen kertyneet poistot			1 768			1 768
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0	-69	69		0
Tilikauden poisto			-2 535	-321		-2 856
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 30.4.2016	-1 598	0	-21 269	-3 932	0	-26 800
Kirjanpitoarvo 30.4.2016	5 799	0	5 064	4 227	1 409	16 499

1 000 eur	Liikearvo	Kehittämismenot	Aineet- tomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2014	11 658	8	27 507	0	676	39 849
Muuntoerot (+/-)	-21		-38		-5	-64
Tytäryritysten hankinta			108			108
Lisäykset			596	1 713	550	2 858
Vähennykset	-2 317	-8	-739		-32	-3 096
Siirrot erien välillä	-1 879		708	6 497	-708	4 617
Hankintameno 30.4.2015	7 441	0	28 141	8 209	482	44 273
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.5.2014	-1 598	-8	-17 440	0	0	-19 047
Muuntoerot (+/-)			7			7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		8	211	-2 300		-2 081
Tilikauden poisto			-3 216	-1 381		-4 597
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 30.4.2015	-1 598	0	-20 438	-3 681	0	-25 717
Kirjanpitoarvo 30.4.2015	5 843	0	7 703	4 528	482	18 556

Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksikköjen arvonalentumistestaus

Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet, jotka eivät vielä ole käyttövalmiita, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Arvonalentumistestaus tehdään myös aina, jos on viitteitä siitä, että omaisuuserän arvo on alentunut. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan siltä osin, kun tasearvo ylittää omaisuuserän kerrytettävissä olevan rahamäärän. Omaisuuserän kerrytettävissä oleva rahamäärä on joko nettomyyntihinta tai käyttöarvo riippuen siitä, kumpi niistä on korkeampi. Muuhun kuin rahoitusvaroihin kuuluvaan omaisuuserään, paitsi liikearvoon, tehtyjen arvonalentumisten perusteet tarkistetaan tilinpäätöspäivänä mahdollisen arvonalentumisen peruuttamisen toteamiseksi.

Liikearvo on kohdistettu arvonalennustestausta varten konsernissa määritetyille rahavirtaa tuottaville yksiköille. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pienin yksilöitävissä oleva omaisuuseräryhmä, jonka kerryttämät rahavirrat ovat pitkälti riippumattomia muiden omaisuuserien tai omaisuuseräryhmien kerryttämistä rahavirroista.

Käyttöarvo määritetään diskonttaamalla kyseisen omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön arvioidut tulevat nettorahavirrat nykyarvoon. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymään viimeisimpään budjettiin sekä lähivuosien ennusteisiin. Ennusteet pohjautuvat eri liiketoimintojen historiatietoihin, tilauskantaan, nykyiseen markkinatilanteeseen sekä tietoihin teollisuuden alan tulevaisuuden kasvumahdollisuuksista. Eksplisiittisen ennustekauden kassavirrat vastaavat johdon näkemyksiä eri liiketoimintojen kannattavuuden kehityksestä sekä inflaation vaikutuksesta kassavirtoihin. Eksplisiittisen ennustekauden jälkeen kassavirtojen uskotaan edelleen kehittyvän saman trendin mukaisesti. Ennakoitujen rahavirtojen laskenta-ajanjaksona käytetään pääsääntöisesti viittä vuotta. Kaikissa kassavirtaa tuottavien yksiköiden termiinalivuoden kasvuna on käytetty enintään yhtä (1) prosenttia.

Arvonlennustestauksessa käytetyt merkittävimmät oletukset ja herkkyyshanalyysi

Kassavirtaennusteiden laatiminen edellyttää johdolta arvioita tulevaisuuden rahavirroista. Arvioiden luonne vaihtelee riippuen siitä, mihin liiketoimintaan testattavat käyttöomaisuushyödykkeet kuuluvat. Perusolettamiin perustuen liikearvotestauksen lisäksi suoritettiin erilliset herkkyyshanalyysit jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle. Analyyseissä käytettiin muuttujina diskonttokorkoa, kassavirtojen muutosta sekä myynnin muutosta. Herkkyysharkastelussa myynnin vuotuinen lasku (-2 %) nykyisellä diskonttokorolla osoitti, että arvonalentumiseen ei ole tarvetta testatuissa yksiköissä pois lukien Kekkilä-konsernin tietyt yksiköt, jotka on kuvattu alla. Lisäksi alla on esitetty muut arvonalennustestauksessa käytetyt merkittävimmät oletukset Vapon eri rahavirtaa tuottavissa yksiköissä sekä herkkyyshanalyysin tulos.

Vapo Oy Polttoaineet:

Polttoaineet-liiketoiminta-alue pitää sisällään sekä turpeen että puupolttoaineet. Energiaturpeen kysyntä on laskenut viime vuosina merkittävästi lähinnä kilpailevien fossiilisten polttoaineiden alhaisemman hinnan johdosta. Energiapoliittisilla päätöksillä on merkittävä vaikutus turpeen kysyntään ja johdon näkemys on, että turpeen kysyntä tulee pitkällä aikavälillä laskemaan energiantuotannon siirtyessä käyttämään vaihtoehtoisia polttoaineita, kuten puuta. Tästä syystä pelletin ja metsäpolttoaineiden kysynnän uskotaan kasvavan tulevaisuudessa ja korvaavan turpeen laskevaa myyntiä. Testauksen perusteella alakirjaukseen ei nähty tarvetta Vapo Oy:n polttoaineiden osalta. Diskonttauskorkona on käytetty 6,0 prosenttia (post-tax wacc). Kukin seuraavista muutoksista muiden tekijöiden pysyessä ennallaan johtaisi siihen, että liiketoiminnan kirjanpitoarvo vastaisi siitä kerrytettävissä olevaa rahamäärää:

- Diskonttokoron nousu 5,1 prosenttiyksikköä (puupolttoaineet) ja 2,4 prosenttiyksikköä (turve)
- Diskonttatut rahavirrat olisivat puupolttoaineissa 46 prosenttia ja turvetuotteissa 28 prosenttia pienemmät

Vapo Oy Lämpö ja sähkö:

Lämpö ja sähkö -liiketoiminta-alue pitää sisällään kaukolämpö- ja teollisuuslämpöratkaisujen myynnin. Lämpöliiketoiminnan liikevaihdon kasvun arvioidaan olevan keskimäärin 1 prosenttia pitkällä aikavälillä. Investointien määrä ja aikataulutus perustuu olemassa olevien voima- ja lämpölaitosten sekä kaukolämpöverkkojen kuntoon ja niiden jäljellä olevaan tekniseen elinikään. Merkittävimmät energiatehokkuusinvestoinnit saadaan päätökseen tilivuoden 2017 aikana. Diskonttauskorkona on käytetty 3,9 prosenttia (post-tax wacc), joka on laskettu hyödyntäen alan yleisiä tuotto- ja riskioletuksia kaukolämpö- ja teollisuussegmenteille. Kukin seuraavista muutoksista muiden tekijöiden pysyessä ennallaan johtaisi siihen, että liiketoiminnan kirjanpitoarvo vastaisi siitä kerrytettävissä olevaa rahamäärää:

- Diskonttokoron nousu 1,1 prosenttiyksikköä
- Diskonttatut rahavirrat olisivat 27 prosenttia pienemmät

Neova AB:

Yhtiön sisällä on testauksessa käytetty erillisinä rahavirtaa tuottavina yksikköinä Turvetuotteet- ja Lämpö ja sähkö -liiketoimintoja. Diskonttauskorkona on käytetty Turvetuotteet-liiketoiminnassa 6,0 prosenttia ja Lämpö ja sähkö -liiketoiminnassa 3,2 prosenttia (post-tax wacc). Kukin seuraavista muutoksista muiden tekijöiden pysyessä ennallaan johtaisi siihen, että liiketoiminnan kirjanpitoarvo vastaisi siitä kerrytettävissä olevaa rahamäärää:

- Diskonttokoron nousu 0,5 prosenttiyksikköä (Turvetuotteet) ja 8,1 prosenttiyksikköä (Lämpö ja sähkö)
- Diskonttatut rahavirrat olisivat Turvetuotteet-liiketoiminnassa 8 prosenttia ja Lämpö ja sähkö -liiketoiminnassa 78 prosenttia pienemmät

AS Tootsi Turvas:

Arvonlennustestauksessa AS Tootsi Turvas on käsitelty yhtenä rahavirtaa tuottavana yksikkönä. Diskonttauskorkona on käytetty 6,0 prosenttia (post-tax wacc). Kukin seuraavista muutoksista muiden tekijöiden pysyessä ennallaan johtaisi siihen, että liiketoiminnan kirjanpitoarvo vastaisi siitä kerrytettävissä olevaa rahamäärää:

- Diskonttokoron nousu 0,8 prosenttiyksikköä
- Diskonttatut rahavirrat olisivat 11 prosenttia pienemmät

Kekkilä:

Liiketoiminnan kasvua haetaan erityisesti ammattiviljely- ja viherrakentamissegmenteissä, kun taas kuluttajaliiketoiminnan kasvun arvioidaan pysyvän maltillisempaan kiristyvän kilpailun myötä. Ympäristöliiketoiminta tulee supistumaan päättävien sopimusten myötä. Kilpailun kiristyminen, kustannustehokkuus sekä kysynnän kausiluontoisuus vaikuttavat eniten tulevien kassavirtojen toteutumiseen. Diskonttauskorkona on käytetty 5,0 prosenttia (post-tax wacc). Kukin seuraavista muutoksista muiden tekijöiden pysyessä ennallaan johtaisi siihen, että liiketoiminnan kirjanpitoarvo vastaisi siitä kerrytettävissä olevaa rahamäärää:

- Myyntihinnan vuosittainen lasku 3,7 prosenttia tai myyntivolyymien vuosittainen lasku 12,9 prosenttia
- Muuttuvien kustannusten (COGS) vuosittainen nousu 5,9 prosenttia
- Kiinteiden kustannusten vuosittaisen nousu 14,6 prosenttia
- Diskonttokoron nousu 3,0 prosenttiyksikköä.

Kaikissa rahavirtaa tuottavissa yksiköissä laskelmat on tehty perustuen olemassa olevaan tuotantokapasiteettiin, jota ylläpidetään korvausinvestointien avulla.

Tilikauden 2016 lopulla tehdyt arvonalentumistestaukset eivät antaneet aihetta arvonalentumistappioiden kirjaamiseen konsernin ydinliiketoiminnoissa. Kekkilä-konsernissa Norjan ja Venäjän liiketoimintojen tulontuottamisodotukset ovat heikentyneet heikon markkinakehityksen sekä kiristyneen kilpailun johdosta erityisesti kuluttajasegmentissä. Arvonlennustestaus johti yhteensä 1,1 miljoonan euron omaisuuserien alaskirjaukseen Kekkilä-konsernissa ja 0,6 miljoonan euron alaskirjaukseen Vapo-konsernissa.

Liikearvojen kohdistus rahavirtaa tuottaville yksiköille:

1 000 eur	05/2015- 04/2016	05/2014- 04/2015
Tootsi Turvas	1 219	1 219
Neova AB	306	301
Kekkilä Group	4 273	4 322
Yhteensä	5 799	5 842

13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

1 000 eur	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäydyt hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2015	46 912	111 795	365 839	385 769	57 988	968 303
Muuntoerot	55	116	568	891	-35	1 596
Tytäryritysten hankinta						0
Lisäykset	717	-599	14 525	6 431	30 442	51 517
Tytäryritysten myynti	-661	-14 445	-28 474	-2 676		-46 256
Vähennykset	-951	-1 869	-24 098	-15 533	-414	-42 864
Siirrot erien välillä		2 649	15 116	22 088	-39 385	469
Hankintameno 30.4.2016	46 072	97 648	343 476	396 972	48 596	932 764
Kertyneet poistot 1.5.2014	-648	-59 710	-234 884	-182 385		-477 628
Muuntoerot (+/-)		-11	-356	-352		-719
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	31	1 408	14 598	10 915		26 952
Yritysmyyntien kertyneet poistot		11 258	24 700	2 258		38 217
Tilikauden poisto		-4 275	-17 921	-9 969		-32 165
Arvonlennukset*	-52	-138	-148	-138		-476
Kertyneet poistot 30.4.2016	-669	-51 468	-214 011	-179 671		-445 818
Kirjanpitoarvo 30.4.2016	45 403	46 181	129 465	217 301	48 596	486 946

1 000 eur	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäydyt hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2014	44 947	115 774	372 288	353 657	59 377	946 042
Muuntoerot	-89	-485	-2 097	-1 193	-52	-3 916
Tytäryritysten hankinta			149			149
Lisäykset	2 847	1 053	10 843	15 604	34 867	65 215
Tytäryritysten myynti						0
Vähennykset	-793	-5 813	-30 733	-1 770	-77	-39 187
Siirrot erien välillä		1 267	15 390	19 471	-36 127	0
Hankintameno 30.4.2015	46 912	111 795	365 839	385 769	57 988	968 303
Kertyneet poistot 1.5.2014	-532	-60 054	-246 999	-171 302		-478 886
Muuntoerot (+/-)		212	1 565	226		2 003
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		4 945	29 252	1 468		35 666
Yritysmyyntien kertyneet poistot						0
Tilikauden poisto		-4 514	-18 457	-12 703		-35 675
Arvonlennukset*	-116	-299	-246	-74		-736
Kertyneet poistot 30.4.2015	-648	-59 710	-234 884	-182 385		-477 628
Kirjanpitoarvo 30.4.2015	46 263	52 085	130 955	203 384	57 988	490 675

*Maa- ja vesialueiden mahdolliset poistot sisältyvät riville arvonalennukset.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksella vuokrattuja hyödykkeitä seuraavasti:

30.4.2016, 1 000 eur	Koneet ja kalusto	Muut Aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno	8 093		8 093
Lisäykset	10 000	5 000	15 000
Vähennykset			0
Kertyneet poistot	-2 217	-208	-2 425
Vähennysten kertyneet poistot			0
Kirjanpitoarvo	15 877	4 792	20 668

30.4.2015, 1 000 eur	Koneet ja kalusto	Muut Aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno	8 220		8 220
Lisäykset			0
Vähennykset			0
Kertyneet poistot	-1 475		-1 475
Vähennysten kertyneet poistot			0
Kirjanpitoarvo	6 744	0	6 744

14. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

1 000 eur	30.4.2016	30.4.2015
Osuudet osakkuusyrityksissä	3 720	3 596
Osuudet yhteisyrityksissä	22 433	20 863
Yhteisyrityksiin sisältyvä poistamaton liikearvo	3 823	3 338

Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissäyrityksissä

Tiedot konsernin olennaisista osakkuus- ja yhteisyrityksistä:

Nimi	Pääasiallinen toimiala	Kotipaikka	Omistusosuus (%)	
			30.4.2016	30.4.2015
Agroenergi Neova Pellets AB, yhteisyritys Harvestia Oy, osakkuusyritys	Kiinteiden puupolttoaineiden valmistus ja myynti	Jönköping	50	50
	Raakapuutukkukauppa	Helsinki	45	45

Taloudellinen informaatio osakkuus- ja yhteisyrityksistä

Taulukossa mainitut konsernin olennaiset osakkuus- ja yhteisyritykset on käsitelty konsernitilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä. Yhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu vastaamaan konsernin emoyhtiön tilikautta

1 000 eur	Harvestia Oy		Agroenergi Neova Pellets AB		Muut	
	30.4.2016	30.4.2015	30.4.2016	30.4.2015	30.4.2016	30.4.2015
Lyhytaikaiset varat	26 055	30 779	39 096	30 957	1 114	1 096
Pitkäaikaiset varat	181	199	22 245	23 860	972	947
Lyhytaikaiset velat	19 698	24 730	20 807	14 866	66	14
Pitkäaikaiset velat			2 447	4 035	418	338
Liikevaihto	163 672	178 508	100 155	96 583	723	670
Tilikauden tulos	290	-731	2 588	2 626	-8	-14
Kauden aikana saadut osingot						
Nettovarat	6 538	6 247	38 087	35 916	1 602	1 691
Konsernin omistusosuus	45	45	50 %	50 %		
Konsernin osuus nettovaroista	2 942	2 811	19 044	17 958		
Liikearvo			3 841	3 265		
Muuntoero			-451	-433		
Osakkuus-/yhteisyrityksen tasearvo konsernin taseessa	2 942	2 811	22 433	20 790		

15. Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset sisältävät noteerattuja sekä noteeraamattomia osakkeita. Noteeratut osakkeet on arvostettu käypään arvoon. Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti arvioida.

1 000 eur	30.4.2016	30.4.2015
Hankintameno 1.1.	7 595	7 642
Lisäykset	437	
Vähennykset	-3	-47
Hankintameno 30.4.	8 028	7 595
Kirjanpitoarvo 30.4.	8 028	7 595

16. Pitkäaikaiset saamiset

1 000 eur	30.4.2016	30.4.2015
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset muilta	3 183	3 183
Yhteensä	3 183	3 183
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Muilta	1 504	113
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset yhteensä	4 687	3 296

17. Muut pitkäaikaiset sijoitukset

1 000 eur	30.4.2016	30.4.2015
Hankintameno 1.1.	346	346
Vähennykset	-346	0
Hankintameno 30.4.	0	346

18. Laskennalliset verot

Laskennallisia veroja määriteltäessä on sovellettu kunkin maan voimassa olevaa verokantaa. Kaikista tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaatavaa, koska on arvioitu, ettei tappioita voi hyödyntää lähitulevaisuudessa.

1 000 eur	1.5.2015	Muunto-ero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myydyt yhtiöt	30.4.2016
Laskennallisten verosaamisten erittely						
Tappiot	2 224	-152	-1 902			170
Varaukset	594		98			692
Muut erät	805	-9	-74			722
Yhteensä	3 623	-161	-1 878	0	0	1 584

1 000 eur	1.5.2015	Muunto-ero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myydyt yhtiöt	30.4.2016
Laskennallisten verovelkojen erittely						
Poistoerot ja varaukset	14 898	12	375	69	-574	14 780
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi						0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisissä	3 736	86	-394			3 428

Muut erät	2		-1			1
Yhteensä	18 636	98	-20	69	-574	18 209

Laskennalliset verot taseessa

Laskennalliset verosaamiset						136
Laskennalliset verovelat						16 761
Nettoverovelka						16 625

1 000 eur	1.5.2014	Muunto-ero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myydyt yhtiöt	30.4.2015
Laskennallisten verosaamisten erittely						
Tappiot	2 078	-24	170			2 224
Varaukset	700		-8			692
Muut erät	425		98		184	707
Yhteensä	3 203	-24	260	0	184	3 623

1 000 eur	1.5.2014	Muunto-ero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut / myydyt yhtiöt	30.4.2015
Laskennallisten verovelkojen erittely						
Poistoerot ja varaukset	14 311	-28	615			14 898
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisissä	4 510	-190	-584			3 736
Muut jaksotuserot	194	-9	-235	52		2
Yhteensä	19 015	-227	-204	52	0	18 636

Laskennalliset verot taseessa

Laskennalliset verosaamiset						1 759
Laskennalliset verovelat						16 773
Nettoverovelka						15 013

Laskennalliset verovelat ja -saamiset vähennetään toisistaan, mikäli on olemassa laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verovelkoja tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verosaamisia vastaan ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan.

Konsernilla oli 30.4.2016 12,9 milj. euroa (5,8 milj. euroa 30.4.2015) vahvistettuja tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystyttäisiin hyödyntämään. Kyseiset tappiot eivät vanhene.

Taseeseen kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset tappioista olivat 3,1 milj. euroa (1,4 milj. euroa 30.4.2015)

19. Vaihto-omaisuus

1 000 eur	2016	2015
Aineet ja tarvikkeet	39 604	43 554
Keskeneräiset tuotteet	9 094	8 914
Valmiit tuotteet	99 063	124 310
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	171	5 291
Vaihto-omaisuus yhteensä	147 931	182 068

Vaihto-omaisuuden kirja-arvoon ei sisälly olennaisia erien nettorealisointiarvoon kirjauksia.

20. Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 000 eur	2016	2015
Myyntisaamiset		
Myyntisaamiset (muilta)	75 453	74 643
Myyntisaamiset osakkuusyryyksiltä	69	912
	75 522	75 555
Lyhytaikaiset muut saamiset ja siirtosaamiset		
Lainasaamiset (muilta)	5 299	7 703
Muut lyhytaikaiset saamiset	3 131	6 598
Siirtosaamiset (muilta)	8 728	12 112
Siirtoaamiset osakkuusyryyksiltä	17	1 439
	17 175	27 852
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahavarat		
Johdannaissopimukset - ei suojauslaskennassa	142	85
Myynti- ja muut saamiset yhteensä	92 839	103 491

Lyhytaikaiset myyntisaamiset jakautuvat valuutoittain seuraavasti:

1 000 eur	2016	2015
Euro	51 306	51 411
USD	1 257	2 385
GBP	0	1 490
SEK	20 144	17 360
Muut valuutat	2 815	2 909
Yhteensä	75 522	75 555

Myyntisaamisten ikäjakauma ja luottotappioksi kirjatut erät

1 000 eur	2016	2015
Erääntymättömät	72 488	71 099
Erääntyneet alle 30 päivää	2 398	3 738
Erääntyneet 31-60 päivää	413	454
Erääntyneet 61-90 päivää	170	164
Erääntyneet yli 90 päivää	54	101
Yhteensä	75 522	75 555
Luottotappiot	34	96

21. Rahavarat

1 000 eur	2016	2015
Käteinen raha ja pankkitilit	9 415	4 147

22. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot**Oma pääoma**

Vapo Oy:llä on yksi osakesarja. Osakkeita on kaikkiaan 30 000 kappaletta. Vapon osakepääoma 30.4.2016 oli 50.456.377,90 euroa. Osakkeen nimellisarvoa ei ole määritetty. Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä on 30 000 kappaletta.

Seuraavassa on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

Käyttörahas sisältää Vapo Oy:n yhtiöittämisen yhteydessä muodostetun vapaan käyttörahasen perustuen lakiin Vapo Oy:n perustamisesta (1015/1983).

Muuntoerot muodostuvat ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintahetken oman pääoman ja hankintahetken jälkeisten voittovarojen valuuttamääräisistä muutoksista.

23. Rahoitusvelat

1 000 eur	2016	2015
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat		
Joukkovelkakirjalainat	178 909	158 848
Vaihtovelkakirjalainat		
Pääomalainat	5 000	5 000
Lainat rahoituslaitoksilta	145 690	125 410
Rahoitusleasing-velat	19 847	6 434
Yhteensä	349 446	295 691
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta	27 083	96 007
Yritystodistukset	6 499	15 798
Rahoitusleasing-velat	1 056	402
Muut velat osakkuusyrittäyksille	166	225
Muut velat	211	6
Yhteensä	35 016	112 439

Pitkäaikaisten velkojen lyhennysohjelma (kalenterivuositain)

1 000 eur	2016	2017	2018	2019	2020	2021 - >	Yht
Joukkovelkakirjalainat	0	98 909	10 000	0	0	50 000	178 909
Pääomalainat	0	0	0	0	5 000	0	5 000
Rahalaitoslainat	27 641	0	25 000	60 000	50 000	30 131	172 772
Rahoitusleasing-velat	701	1 067	1 085	5 960	661	11 429	20 903
	28 342	99 976	36 085	65 960	55 661	91 560	377 584

Korolliset pitkäaikaiset velat jakautuvat valuutoittain seuraavasti:

1 000 eur	2016	2015
EUR	377 025	325 316
SEK	0	66 024
MUUT	559	751
Yhteensä	377 584	392 091

Korolliset velat on arvostettu tilinpäätöksessä nimellisarvoihinsa, koska ne vastaavat käypiä arvoja.

Rahoitusleasing-velat

1 000 eur	2016	2015
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Alle yhden vuoden sisällä	1 242	498
Yhtä vuotta pitemmän ajan ja enintään 5 vuoden kuluttua	9 206	6 736
Myöhemmin kuin viiden vuoden sisällä	11 636	0
Vähimmäisvuokrat yhteensä	22 085	7 235
Rahoitusleasingsopimusten jäännösarvovastuu	11 856	4 856
Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Alle yhden vuoden sisällä	1 055	402

Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	8 640	6 434
Myöhemmin kuin viiden vuoden sisällä	11 207	0
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	20 902	6 835

24. Pitkäaikaiset korottomat velat

1 000 eur	2016	2015
Liittymismaksuvelat	5 065	4 768
Saadut ennakot	978	967
Muut velat	0	0
Yhteensä	6 043	5 735

25. Varaukset

1 000 eur	Ympäristö- kulu- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.5.2015	7 790	217	8 007
Muuntoero	72		72
Varausten lisäykset	901	57	958
Käytetyt varaukset	-882	-18	-900
Tytäryritysten osto/myynti	-47		-47
Varaukset 30.4.2016	7 834	255	8 090

1 000 eur	Ympäristö- kulu- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.5.2014	8 636	237	8 873
Varausten lisäykset	1 119	7	1 126
Käytetyt varaukset	-1 669	-27	-1 696
Käyttämättömien varausten peruutukset	-296		-296
Varaukset 30.4.2015	7 790	217	8 007

26. Eläkevelvoitteet

Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu kotimaisessa eläkevakuutusyhtiössä. Lakisääteinen työeläketurva on maksupohjainen järjestely. Konsernin virolaisella tytäryhtiöllä AS Tootsi Turvaksella on maksupohjaisten eläkkeiden lisäksi etuusperusteinen eläkejärjestely, jossa yhtiö on sitoutunut maksamaan 17 työntekijälleen eläkekorvausta kiinteästi ennalta määrätyillä ehdoilla. Korvauksen perussumman muodostaa Viron keskimääräinen bruttokuukausipalkka vuonna 2001. Tätä summaa tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin muutokseen sekä henkilön työsuhteeseen liittyvään tekijään verraten. Eläkekorvauksen maksuvelvoite syntyy kun korvaukseen oikeutettu työntekijä täyttää 65 vuotta. Velvoite diskonttataan perustuen siihen arvioon, että korvausvelvollisuus tulee jatkumaan vuoteen 2042 saakka ottaen huomioon tilastollisen eliniän odotuksen.

1 000 eur	1.5.2015-30.4.2016	1.5.2014-30.4.2015
Taseessa oleva velka kauden alussa	3 302	3 084
Kulut tuloslaskelmassa	368	401
Järjestelyyn suoritettavat maksut	-188	-183
Uudelleenmäärittämiset muun laajan tuloksen erissä		
Taseessa oleva velka 30.4.	3 482	3 302
Vakuutusmatemaattiset oletukset		
Diskonttauskorko, %	1,00 %	1,00 %

27. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1 000 eur	2016	2015
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat		
Saadut ennakot	14 540	18 568
Ostovelat	26 791	25 216
Ostovelat osakkuusyrityksille	15 605	14 556
	56 936	58 340
Muut velat	7 993	7 440
Korkovelat ja muut rahoitusvelat	3 562	3 047
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	9 206	11 694
Muut siirtovelat	6 931	7 198
Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Johdannaissopimukset - ei suojauslaskennassa	1 681	3 317
Yhteensä	86 310	91 037
Lyhytaikaiset ostovelat jakautuvat valuutoittain		
1 000 eur	2016	2015
Euro	33 622	32 107
USD	16	-2
GBP	0	84
SEK	7 935	6 821
Muut valuutat	823	761
Yhteensä	42 397	39 772

28. Rahoitus- ja hyödykeriskien hallinta

Konsernin liiketoiminnot altistuvat useille eri rahoitusriskeille. Rahoitusriskien hallinnan pääasiallisena tavoitteena on minimoida toimintaan liittyvien valuuttojen ja korkojen markkinahintojen haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa konsernin maksuvalmius. Pääasialliset rahoitusriskit ovat valuutta-, korko- ja maksuvalmiusriski. Rahoitusriskien tunnistamisesta ja hallinnasta vastaa konsernin keskitetty rahoitustoiminto (group treasury), jota ohjaa hallituksen hyväksymä rahoituspolitiikka.

Konsernirahoitus toimii konsernin tytäryhtiöiden vastapuolena ja hoitaa keskitetysti ulkoisen rahoituksen hankinnan. Se myös vastaa rahavarojen ja -virtojen hallinnoinnista ja rahoituspolitiikan mukaisista suojaustoimenpiteistä. Konserni käyttää riskienhallinnassaan valuuttatermiinejä ja -optioita, valuutanvaihtosopimuksia, valuuttalainoja, koronvaihtosopimuksia sekä eri hyödykejohtannaisia.

Valuuttariski

Konserni toimii kansainvälisesti ja on siten alttiina valuuttariskeille. Valuuttariski syntyy viennistä ja tuonnista, konsernin sisäisestä kaupasta, valuuttamääräisestä konsernin sisäisestä rahoituksesta (transaktioriski) sekä valuuttamääräisistä, ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehdyistä nettosijoituksista (translaatoriski). Liikevaihdosta pääosa tulee euroalueelta. Konsernin merkittävimmät sisäiset rahoitusvaluutat ovat Ruotsin ja Norjan kruunut.

Suojauspolitiikkana on suojata olennaiset valuuttapositiot täysimääräisesti. Valuuttapositiot syntyvät liiketoiminnan valuuttamääräisistä saamisista, veloista ja tilauskannoista. Lisäksi suojataan konsernin sisäisen rahoituksen eriä SEK:n ja NOK:n osalta. Suojaaminen on konsernin rahoituspolitiikan mukaista, mutta näiden erien osalta ei sovelleta suojauslaskentaa. Konsernirahoitus tekee valuuttajohdannaisopimukset markkinoille pääasiassa tytäryhtiön nimissä. Valuuttalainat ovat aina konsernin emon nimissä. Vapon transaktioriski vuoden lopussa euroina tilinpäätöskurssiin muutettuna oli:

Milj. eur	2016				2015			
	Positio	Suojaus	Netto	Suojaus %	Positio	Suojaus	Netto	Suojaus %
DKK	5,7	0,0	5,7	0 %	5,5	0,0	5,5	0 %
EUR	2,0	2,0	0,0	100 %	-	-	0,0	-
GBP	-	-	-	-	4,1	4,0	0,2	96 %
NOK	5,9	5,9	0,0	100 %	5,5	5,5	0,0	100 %
RUB	-	-	-	-	0,4	0,0	0,4	0 %
SEK	96,2	96,2	0,0	100 %	148,7	148,7	0,0	100 %
USD	1,1	1,1	0,0	100 %	1,3	-1,3	2,6	-97 %
Yhteensä	110,9	105,2	5,7	95 %	165,6	156,9	8,7	95 %

Konsernilla on ulkomaisia nettosijoituksia ja se on siten altistunut riskeille, jotka syntyvät kun valuuttamääräiset sijoitukset muunnetaan emoyrityksen toimintavaluuttaan (translaatoriski). Tytäryhtiöihin tehtyjä valuuttamääräisiä nettosijoituksia ei suojata. Merkittävimmät translaatoriskit ovat Ruotsin, Norjan ja Tanskan kruunuissa.

Tilinpäätöshetkellä konsernin nettosijoitukset euroina olivat:

Milj. eur	2016	2015
DKK	14,7	14,7
NOK	8,9	8,9
RUB	0,4	0
SEK	36,7	36,7
Yhteensä	62,9	60,3

Alla olevassa taulukossa on esitetty euron vahvistuminen tai heikkeneminen konsernin päävaluuttoja vastaan. Herkkyysanalyysiin ei sisällytetä nettosijoituksia tytäryhtiöihin. Valuuttariskin herkkyysanalyysin perustana on konsernitason yhteenlaskettu valuuttapositio huomioiden tehdyt valuuttasuojaukset. Seuraavassa yhteenlasketut vaikutukset huomioituna euron valuuttakurssin +/- 10 prosentin muutoksella muita valuuttoja vastaan.

Milj. eur		2016	2015
Euro vahvistuu 10 %	+ / -	- 0,6	- 0,2
Euro heikkenee 10 %	+ / -	0,6	0,2

Likviditeetti- ja jälleenerahoitusriski

Konsernin maksuvalmius säilyi tilikauden aikana hyvänä, ja konsernin rahoitustarpeet saatiin hoidettua sujuvasti. Uusia, pitkäaikaisia luottoja nostettiin yhteensä 85 miljoonaa euroa. Lainasummasta kahdenkeskisiä luottoja oli 50 miljoonaa euroa viiden vuoden, private placement -lainoja 20 miljoonaa euroa viidentoista vuoden ja 15 miljoonaa euroa sale and leaseback -järjestelyjä kymmenen vuoden maturiteetilla. Lisäksi jälleenerahoitettiin 50 miljoonan euron valmiusluotto neljäksi vuodeksi. Nostetuilla luotoilla jälleenerahoitettiin erääntyviä lainoja sekä katettiin muita yleisiä käyttöpääomatarpeita. 150 miljoonan euron suuruisesta yritystodistusohjelmasta oli tilikauden vaihteessa käytössä 6,5 miljoonaa euroa. Valmiusluotot, yhteensä 100 miljoonaa euroa, olivat kokonaan käyttämättä tilikauden aikana. Kuluva tilikauden rahoitustarve on edelliseen tilikauteen verrattuna selvästi vähäisempi ja tarvittavat rahoitusjärjestelyt alkaneen tilikauden osalta ovat merkittävästi osin jo saatu hoidettua. Seuraava merkittävä rahoitustapahtuma sijoittuu seuraavan tilikauden alkuun, jolloin 100 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina tulee jälleenerahoitettavaksi.

Konsernissa seurataan aktiivisesti liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likviditeettiä toiminnan rahoittamiseksi sekä kykyä hoitaa myös muut rahoitusvelvoitteet. Maksuvalmiutta hallitaan tasapainottamalla lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen suhteellista osuutta sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennysaikatauluja. Lisäksi rahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvää riskiä hallitaan hajauttamalla varainhankintaa eri pankkien ja markkinoiden välillä.

Tilikauden aikana Vapo täytti rahoitussopimuksiinsa liittyvät kovenantit ja muut ehdot. Konsernin vakavaraisuusaste tilinpäätöshetkellä oli 37,6 prosenttia. Kahdenkeskisissä lainasopimuksissa sovelletaan 35 prosentin omavaraisuuskovenanttia sekä niin sanottua change of control -lauseketta, jossa nykyisten omistajien (Suomen valtio ja Suomen Energiavarat Oy) yhteinen omistus tulee säilyä yli 50 prosentin. Joukkovelkakirjalainoissa ei ole finanssikovenanttia vaan pelkästään change of control -lauseke. Pitkäaikaisissa, 2030 erääntyvissä private placement -joukkovelkakirjalainoissa (yht. 70 milj. eur) on lauseke Vapo-konsernin luottoluokitukseen liittyen, jossa sijoittajalla on oikeus niin halutessaan pyytää velan takaisinmaksua kokonaan tai osittain, mikäli Vapon luottoluokitus putoaa nykyisestä BBB-tasosta kahdella pykälällä. Kyseinen luottoluokitusehto ei kuitenkaan ole kovenantti. Vapo sai luottoluokituksen marraskuussa 2014 (BBB) ja se tulee päivitettäväksi loppuvuodesta 2016.

Vapon korollisiin velkoihin liittyvät lyhennysten ja rahoituskulujen sekä johdannaissopimusten kassavirrat ovat seuraavat:

Milj. eur	< 1 v	1 - 5 v	> 5 v
Pitkäaikaiset lainat			
Lyhennykset	28,3	257,7	91,6
Rahoituskulut	5,7	20,5	27,9
Lyhytaikaiset lainat			
Lyhennykset	6,7	-	-
Rahoituskulut	0,0	-	-
Johdannaissovelat			
Tulot	5,9	4,8	0,0
Menot	4,4	7,2	0,0
Yhteensä	51,1	290,1	119,5

Korkoriski

Konsernin korollinen nettovelka tilinpäätöshetkellä oli 366,6 (393,1) miljoonaa euroa. Konsernin tavoitteena on suojautua koronmuutosten aiheuttamilta oleellisilta vaikutuksilta, jotka kohdistuvat taseen korollisiin velkoihin ja saamisiin. Suojausinstrumentteina käytetään pääosin koronvaihtosopimuksia. Korkoriskiä mitataan velkasalkun keskimääräisellä korkosidonnaisuusajalla (gap). Velkasalkun keksimääräinen korkosidonnaisuusaika 30.4.2015 johdannaisten mukaan lukien oli 3,8 (3,3) vuotta. Pitkäaikaisten lainojen painotettu kesikorko suojauksineen oli 2,6 (2,6) prosenttia.

Korkoriskin herkkyyksianalyysin perusteena on yhteenlaskettu yhtiötason korkoriski, joka muodostuu korollisista veloista ja johdannaissovelista, kuten koronvaihtosopimuksista, jotka suojaavat korkoriskiltä. Korkojen nousu yhdellä prosenttiyksiköllä muiden tekijöiden pysyessä samana nostaisi Vapon seuraavan 12 kuukauden aikana uudelleen hinnoitteluun tulevien korollisten velkojen ja saatavien korkokustannuksia ilman verovaikutuksia +1,4 miljoonaa euroa.

Korkojohdannaissovelat arvostetaan täyteen markkina-arvoonsa ja muutosvaikutus kirjataan tuloslaskelmaan.

Sijoitustoiminnan markkinariski

Konserni altistuu toiminnassaan julkisesti noteerattujen osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvalle hintariskille. Tilikauden aikana konserni myi kaikki omistamansa noteeratut osakkeet. Tulosvaikutus kirjattiin tuloslaskelman rahoituseriin.

Vastapuoli- ja luottoriski

Kassavarojen tallettamisen sekä rahoitus- ja hyödykejohdannaissopimuksiin liittyvät vastapuoliriskit hallitaan tekemällä sopimukset ja transaktiot vain luottokelpoisten ja aktiivisesti markkinoilla toimivien osapuolten kanssa.

Kaupallisiin saataviin liittyvistä luottoriskeistä vastaavat liiketoimintayksiköt. Liiketoimintaan liittyvää luottoriskiä vähennetään esimerkiksi luottovakuutuksilla ja asiakaskohtaisesti määritellyillä luottolimiiteillä.

Konsernilla ei ole merkittävää luottoriskikeskittymää.

Päästöoikeuksien hintariski

Osa konsernin voimalaitoksista kuuluu EU:n päästökaupan piiriin. Konserni sai tilikaudelle vastikkeetta päästöoikeuksia, joiden lisäksi markkinoilta hankittiin päästöoikeuksia vuoden 2014 velvoitteiden täyttämiseksi. Lisäksi hyödynnettiin rahastoista saatuja päästövähennyksiä (CER).

Kuluvalla päästökaupajaksolla 2013-2020 konserni ei saa kansallisissa alkujaossa kaikkia tarvitsemiaan päästöoikeuksia. Konserni hankkii pääosan tarvitsemistaan päästöoikeuksista EU:n

päästökaupamarkkinoilta, jonka lisäksi ostetaan päästövähennyksiä Nefco Carbon Fund -rahastosta. Rahasto tuottaa päästövähennyksiä (CER), joita voidaan rajoitetusti käyttää konsernin päästövelvoitteiden kattamiseen.

Sähköenergian hintariski

Konsernin suomalaiset yhtiöt ostavat markkinoilta sähköenergiaa ja vastaavasti voimalaitosten tuottama sähkö myydään markkinoille. Fyysisen sähkön hintariski suojataan johdannaisilla sähkökaupapolitiikan mukaisesti. Sähkökaupan käytännön suojaustoimenpiteistä sekä selvityksistä vastaa yhteistyökumppaniksi valittu sähkömeklariyhtiö. Tehdyt suojaukset eräänntyvät 1 kuukaudesta 5 vuoteen. Suojauksen kohteena olevan energian määrä on 189 GWh.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on mahdollistaa liiketoimintojen strategian mukainen kasvu optimoiden samalla pääoman kokonaiskustannus. Pääomarakennetavoitteena on säilyttää konsernin omavaraisuus vähintään 37 prosentissa. 30.4.2016 omavaraisuusaste oli 37,6 (37,9) prosenttia. Osinkopolitiikan mukaan Vapo Oy pyrkii jakamaan vuosittain keskimäärin 50 prosenttia emoyhtiön tilinpäätöksen osoittamasta vuosivoitosta, mikäli rahoituksen reunaehdot eivät vaaranna.

Nettovelkaantumisasasteet olivat seuraavat:

1 000 eur	2016	2015
Korolliset velat	384 461	408 130
Korolliset saamiset	-8 482	-10 708
Rahavarat	-9 415	-4 147
Nettovelat	366 563	393 275
Oma pääoma yhteensä	288 183	305 362
Nettovelkaantumisaste (gearing)	127,2%	128,8%

29. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

1 000 eur	30.4.2016			30.4.2015		
	Positiinen Käypä arvo	Negatiivinen Käypä arvo	Netto Käypä arvo	Positiinen Käypä arvo	Negatiivinen Käypä arvo	Netto Käypä arvo
Sopimus						
Korkojohdannaiset, ei-suojauslaskentaa	3 342	-3 626	-284	5 788	-7 931	-2 143
Valuuttajohdannaiset, ei-suojauslaskentaa	156	-14	142	85	-581	-496
Sähköjohdannaiset, ei-suojauslaskentaa	63	-1 382	-1 319	87	-739	-652
Öljyjohdannaiset, ei suojauslaskentaa	0	0	0	14	0	14
Päästöoikeusjohdannaiset, ei-suojauslaskentaa	0	-78	-78	0	46	46
Lyhytaikaiset johdannaissopimukset	3 561	-5 100	-1 539	5 974	-9 205	-3 231

1 000 eur	2016	2015
Korkojohdannaisten nimellisarvo	235 000	319 883
Valuuttajohdannaisten nimellisarvo	107 640	95 151
Sähköjohdannaisten nimellisarvo	5 588	6 690
Öljyjohdannaisten nimellisarvo	0	317
Päästöoikeuksien nimellisarvo	1 054	289
Lyhytaikaiset	349 282	422 329

Käyvän arvon hierarkia

Vapo määrittää ja esittää rahoitusinstrumenttien käyvän arvon luokittelun seuraavan hierarkian mukaisesti:

- Taso 1. Rahoitusinstrumentit, joille on olemassa markkinoilla julkisesti noteerattu hinta
- Taso 2. Instrumentit, joiden arvonmäärityksessä on käytetty suoraan havainnoitavissa olevia markkinahintoja
- Taso 3. Instrumentit, joiden arvonmääritykseen suoria markkinahintoja ei ole käytettävissä.

Taso 1 sisältää pörssinoteeratut osakkeet, taso 2 johdannaiset ja taso 3 sijoitukset noteeraamattomiin osakkeisiin.

1 000 eur	2016				2015			
	Yht.	Taso1	Taso2	Taso3	Yht.	Taso1	Taso2	Taso3
KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VARAT								
Myytavissä olevat rahoitusvarat								
Myytavissä olevat sijoitukset	0	-	-	0	0	-	-	0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät								
Johdannaiset - ei suojauslaskentaa	142	-	142	-	85	-	85	-
Yhteensä	142	0	142	0	85	0	85	0

KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VELAT

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Johdannaiset - ei suojauslaskentaa 1 681 - 1 681 - 3 317 - 3 317 -

Yhteensä 1 681 0 1 681 0 3 317 0 3 317 0

30. Tytäryhtiöt ja olennaiset määräysvallattomien omistajien osuudet

Seuraavassa taulukossa on esitetty tietoja konsernin tilinpäätöshetken mukaisesta rakenteesta

Pääasiallinen toimiala	Kotimaa	Kokonaan omistettujen tytäryritysten lukumäärä	
		2016	2015
Energialiiketoiminta	Suomi	4	4
Energialiiketoiminta	Ruotsi	2	2
Energialiiketoiminta	Viro	1	1
Energialiiketoiminta	Tanska	1	1
Kasvaturveliiketoiminta	Suomi	1	1
Kasvaturveliiketoiminta	Ruotsi	1	1
Kasvaturveliiketoiminta	Norja	1	1
Kasvaturveliiketoiminta	Viro	1	1
Kasvaturveliiketoiminta	Espanja	1	1
Vesiensuojelu	Suomi	1	
Kierrätysliiketoiminta	Venäjä	1	1
Sahausliiketoiminta	Suomi		1

Pääasiallinen toimiala	Kotimaa	Osittain omistettujen tytäryritysten lukumäärä	
		2016	2015
Energialiiketoiminta	Suomi	1	1
Kasvaturveliiketoiminta	Norja	1	1

Konsernilla on osakassopimukseen perustuen Piipsan Turve Oy:ssä todellinen määräysvalta, jonka perusteella yhtiö yhdistellään konserniin tytäryhtiönä.

Luettelo konsernin kaikista tytäryrityksistä on esitetty liitetiedossa 31 "Lähipiiritapahtumat"

Erittely olennaisista määräysvallattomien omistajien osuuksista konsernissa

1 000 eur	Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta/tappiosta		Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta	
	2016	2015	2016	2015
Tytäryritykset, joissa on määräysvallattomien omistajien osuuksia, mutta jotka eivät yksittäin ole merkittäviä	-52	761	1 039	1 210
	1,2 %	4,1 %	0,4 %	0,4 %

31. Vastuusitoumukset

1 000 eur	2016	2015
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Annetut kiinnitykset (velkojen vakuudeksi)	6 772	7 442
Takaukset	29 147	26 197
Annetut pantit	4	4
Yhteensä	35 923	33 644
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	16 826	14 429
Muut vastuusitoumukset	0	0
Yhteensä	16 826	14 429
Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta		
Takaukset	4 300	4 500
Vastuusitoumukset muiden puolesta		
Takaukset	0	880
Muut vuokravastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	2 723	3 470
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	4 501	5 716
Yhteensä	7 224	9 186

Konserni on vuokrannut koneita ja laitteita, ajoneuvoja sekä atk-laitteita. Merkittävimmän osan sopimuksista muodostavat vuokratut tuotantokoneet ja -laitteet, joiden pääoma-arvot tilinpäätöshetkellä olivat 9,3 miljoonaa euroa. Hankinta-ajalla olevia sopimuksia ei ole. Vuokrasopimusten pituudet ovat kymmenen vuotta. Sopimukseen sisältyy mahdollisuus, mutta ei velvollisuutta jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen.

Konsernilla on maanvuokrasopimuksia turvetuotantoa varten. Pinta-ala- ja vuosiperusteisia vuokravelvoitteita oli tilikauden lopussa yhteensä 13,2 miljoonaa euroa.

Maksu- vuosi	Vuokran määrä (vuoden 2015 perusteella)	Sopimusten määrä	Maksu- vuosi	Vuokran määrä (vuoden 2015 perusteella)	Sopimusten määrä	Maksu- vuosi	Vuokran määrä (vuoden 2015 perusteella)	Sopimusten määrä
2016	1 082 337	1 158	2030	396 773	336	2044	34 325	33
2017	1 062 293	1 116	2031	332 768	287	2045	28 496	29
2018	1 043 633	1 065	2032	294 341	270	2046	26 643	25
2019	997 290	1 021	2033	244 818	213	2047	18 162	20
2020	909 708	966	2034	219 582	195	2048	17 142	16
2021	895 155	925	2035	154 898	139	2049	15 930	15
2022	862 597	879	2036	117 349	110	2050	14 693	14
2023	729 093	592	2037	108 590	103	2051	14 061	11
2024	662 882	567	2038	96 870	93	2052	9 805	3
2025	627 040	535	2039	86 088	88	2053	9 600	2
2026	546 972	444	2040	76 798	80	2054	9 600	2
2027	488 908	425	2041	45 022	44	2055	280	1
2028	444 865	364	2042	41 882	40	2056	280	1
2029	424 694	355	2043	35 774	35			

Muut taloudelliset vastuut

Yhtiöt ovat velvollisia tarkistamaan valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisävero-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana.

	Vastuun enim- mäismäärä 1 000 eur	Viimeinen tarkistusvuosi
Investointi valmistunut 2008	366	2017
Investointi valmistunut 2009	428	2018
Investointi valmistunut 2010	47	2019
Investointi valmistunut 2011	785	2020
Investointi valmistunut 2012	93	2021
Investointi valmistunut 012013-042014	77	2023
Investointi valmistunut 052014-042015	238	2024
Investointi valmistunut 052015-042016	525	2025
Yhteensä	2 558	

32. Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot lähipiirin kanssa

Vapo noudattaa osakeyhtiölain ja IAS24 velvoitteita lähipiiriliiketoimien seurannasta. Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytär- ja osakkuusyhtiöt. Lähipiiriin luetaan myös konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajat, hallintoneuvostojen ja hallitusten jäsenet sekä Vapo-konsernin johtoryhmän jäsenet. Edellä mainittujen henkilöiden puoliset ja avopuolisot sekä muut samassa taloudessa asuvat sukulaiset ovat myös lähipiirissä. Lähipiiriin voivat kuulua myös edellä mainittujen henkilöiden määräys- ja vaikutusvaltaisyhteisöt.

Voidakseen seurata luotettavasti lähipiirin välisiä liiketoimia Vapo ylläpitää konsernin lähipiirirekisteriä. Rekisteriin merkittävät tiedot saadaan lähipiiriin kuuluvilta henkilöiltä itseltään vuosittain. Rekisteri ei ole julkinen eikä tietoja luovuteta kolmansille osapuolille viranomaistahoja ja tilintarkastajaa lukuun ottamatta.

Konsernin emo- ja tytäryhtyysuhteet ovat seuraavat:

	Kotimaa	Omistusosuus %	Osuus äänivallasta %
Emoyhtiö Vapo Oy			
Vapo Timber Oy	Suomi	100,00	100,00
Kekkilä Oy	Suomi	100,00	100,00
Suo Oy	Suomi	100,00	100,00
Piipsan Turve Oy	Suomi	48,00	48,00
Hanhisuon Turve Oy	Suomi	100,00	100,00
Forest BtL Oy	Suomi	100,00	100,00
Salon Energiantuotanto Oy	Suomi	100,00	100,00
Vapo Clean Waters Oy	Suomi	100,00	100,00
Neova AB	Ruotsi	100,00	100,00
AS Tootsi Turvas	Viro	100,00	100,00
Vapo A/S	Tanska	100,00	100,00
Neova AB:n omistamat tytäryhtiöosakkeet			
Brostorsmossen	Ruotsi	100,00	100,00
Kekkilä Oy:n omistamat tytäryhtiöosakkeet:			
Hasselfors Garden AB	Ruotsi	100,00	100,00
Hasselfors Garden AS	Norja	100,00	100,00
Andøytorg AS	Norja	60,00	60,00
Kekkilä Eesti Oü	Viro	100,00	100,00
Kekkilä Rus	Venäjä	100,00	100,00
Kekkilä Iberia S.L.	Espanja	100,00	100,00

Luettelo konsernin olennaisista osakkuus- ja yhteisyrityksistä on esitetty liitetiedossa 14 "Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä".

Lähipiirin kanssa toteutuneet liiketoimet sekä lähipiirisaamiset ja -velat

1 000 eur	2016	2015
Osakkuusyritykset		
Myynnit	8 776	11 264
Ostot	-45 379	-65 402
Saamiset	80	1 344
Velat	14 909	14 064
Yhteisyritykset		
Myynnit	445	167
Ostot	-3 877	-3 115
Saamiset	7	1 007
Velat	890	745

Erittely johdon palkoista ja palkkioista on esitetty liitetietojen kohdassa 7 "Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut".

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet ja lainasaamiset

Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä muusta johtoryhmästä.

Toimitusjohtajalle sekä Vapo Oy:n johtoryhmän jäsenillä on tulostavoitteisiin sidottu kannustepalkkio, joka on maksimissaan 20-40 prosenttia vuosipalkasta. Hallituksen päätöksen mukaisesti palkkion pääasialliset määräytymisperusteet on sidottu Vapo-konsernin liikevoittoon ja kassavirtaan.

Hallituksen irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta ja lisäksi hän on oikeutettu 12 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen. Toimitusjohtajan irtisanoutuessa irtisanomisaika on 6 kuukautta.

Yhtiöllä ei ole käytössään optio-ohjelmia.

Toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta.

Konsernin johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja kuuluvat työntekijäin eläkelain mukaiseen eläkejärjestelmään. He ovat oikeutettuja maksuperusteiseen ryhmälisäeläkevakuutukseen, johon Vapo maksaa vuosittain summan, joka vastaa 10 prosenttia vuotuisesta kokonaispalkasta (12 x kk-palkka) ilman bonuksia. Yhtiö on tehnyt eläkeyhtiön kanssa sopimuksen mainituista lisäeläkeoikeuksista.

Ylimmältä johdolta ei ollut lainasaamisia 30.4.2016 ja 30.4.2015.

Emoyhtiön tilinpäätös 2016, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 eur	Liite	1.5.2015-30.4.2016	1.5.2014-30.4.2015
LIIKEVAIHTO	2	251 978	244 831
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-12 614	33 189
Valmistus omaan käyttöön		84	29
Liiketoiminnan muut tuotot	3	7 574	27 449
Materiaalit ja palvelut	4	-103 555	-131 429
Henkilöstökulut	5	-26 443	-27 447
Poistot ja arvonalentumiset	6	-19 991	-23 901
Liiketoiminnan muut kulut	7	-88 616	-76 506
Liikevoitto		8 417	46 217
Rahoitustuotot	8	7 584	7 945
Rahoituskulut	8	-14 252	-23 079
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		1 749	31 083
Tilinpäätössiirrot	10	-323	-1 846
Välittömät verot	11	-1 251	-2 973
TILIKAUDEN VOITTO		175	26 264

Emoyhtiön tase

1 000 eur		30.4.2016	30.4.2015
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	12	6 934	7 352
Aineelliset hyödykkeet	13	323 383	329 366
Sijoitukset	14	133 251	144 060
		463 568	480 778
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	15	103 839	119 629
Pitkäaikaiset saamiset	16	128 798	126 553
Lyhytaikaiset saamiset	17	67 126	72 493
Rahat ja pankkisaamiset		7 516	3 333
		307 281	322 008
VASTAAVAA		770 849	802 786
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma		50 456	50 456

Muut rahastot		30 096	30 096
Edellisten tilikausien voitto		170 551	156 287
Tilikauden voitto/tappio		175	26 264
Oma pääoma yhteensä	18	251 279	263 104
Tilinpäätössiirtojen kertymä		61 540	61 217
Pakolliset varaukset	19	3 273	2 778
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	20	324 370	283 829
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	20	6 043	5 735
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	21	66 192	139 791
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	21	58 152	46 332
Vieras pääoma yhteensä		454 757	475 686
VASTATTAVAA		770 849	802 786

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

1 000 eur	30.4.2016	30.4.2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	175	26 264
Oikaisut tilikauden tulokseen		
Poistot ja arvonalentumiset	19 991	23 901
Rahoitustuotot ja -kulut	6 668	15 134
Tuloverot	1 251	2 973
Muut oikaisut	8 906	-23 693
Oikaisut tilikauden tulokseen yhteensä	36 815	18 315
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden lisäys(-) / vähennys(+)	11 089	-34 902
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-6 421	-557
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	11 453	6 854
Varausten muutos	494	-560
Käyttöpääoman muutos yhteensä	16 615	-29 165
Maksetut korot liiketoiminnasta	-9 595	-7 817
Saadut korot liiketoiminnasta	3 902	4 276
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-4 097	366
Maksetut verot liiketoiminnasta	-1 385	-15 575
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	42 431	-3 335
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta		
Liiketoiminnan rahavirta	42 431	-3 335
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-29 521	-48 798
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	18 998	3 903

Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-1 050	-663
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	3 600	8 300
Investoinnit muihin sijoituksiin	-90	
Luovutustulot muista sijoituksista	0	25
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	2 844	-28 719
Lyhytaikaisten lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	9 346	17 981
Saadut osingot liiketoiminnasta	92	225
Investointien rahavirta	4 218	-47 746

Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	-3 692	-29 303
Pitkäaikaisten lainojen nostot	70 137	144 174
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-96 912	-48 568
Maksetut osingot	-12 000	-12 000
Maksetut konserniavustukset	0	0
Rahoituksen rahavirta	-42 466	-3 955

Rahavarojen muutos	4 183	-55 036
Rahavarat tilikauden alussa	3 333	110
Rahavarojen muutos	4 183	-55 036
Rahavarat tilikauden lopussa	7 517	-54 926
Yritysjärjestelyjen rahavarat		

Emoyhtiön liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Vapo Oy:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti. Konserni on aloittanut kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisen raportoinnin 1.1.2006.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja johdannaissopimukset

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssien ja tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Kurssierot on kirjattu rahoituksen kurssieroihin.

Valuuttariskien kattamiseksi tehdyt johdannaissopimukset on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Johdannaisiin sisältyvä korkotekijä on jaksotettu sopimusajalle, ja taseen velkoja tai saamia suojaavien sopimusten kurssierot on kirjattu rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmään kurssieroiksi.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

Tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty myynnin välilliset verot, myönnetty alennukset ja reklamaatiokorvaukset.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin on kirjattu käyttöomaisuuden myyntivoitot, vuokratuotot, tuotot myydyistä päästöoikeuksista sekä saadut avustukset. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät käyttöomaisuuden myyntitappiot, päästöoikeuksien toteutuneet kulut sekä myynnin toimituskulut, luottotappiot ja maksetut myyntiprovisiot sekä muut liiketoimintaan liittyvät kulut.

Tutkimus- ja kehitykseenot

Tutkimus- ja kehitykseenot kirjataan tulosvaikutteisesti niiden syntymisvuonna.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin vähennettynä vuosittaisilla poistoilla ja arvonalennuksilla. Käyttöomaisuus poistetaan hyödykkeen taloudelliseen käyttöaikaan perustuvien suunnitelman mukaisin tasapoistoin tai käytön mukaan lasketuin poistoin. Taloudelliset pitoajat aineettomille hyödykkeille ovat 5-10 vuotta ja aineellisille hyödykkeille 3-40 vuotta.

Päästöoikeudet

Päästöoikeudet käsitellään aineettomina oikeuksina, jotka arvostetaan hankintamenoon. Vastikkeetta saatujen päästöoikeuksien arvostushinta on nolla. Varaus päästöoikeuksiin palautusveloitteen täyttämiseksi kirjataan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Täten mahdollinen tulosvaikutus aiheutuu toteutuneiden päästöjen ja saatujen päästöoikeuksien erosta.

Leasing

Emoyhtiön tilinpäätöksessä leasingmaksut on kirjattu vuosikuluksi.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon, ellei todennäköinen jälleenhankintameno tai luovutushinta ole sitä alhaisempi. Vaihto-omaisuuden arvo on määritelty FIFO-menetelmää käyttäen. Vaihto-omaisuuden hankintamenoon sisällytetään myös siihen kohdistuva osuus hankinnan ja valmistuksen kiinteistä menoista, jotka kohdistetaan tuotteille tuotantoyksikön normaalin toiminta-asteen mukaisesti. Turvetuotannon vaihto-omaisuus sisältää myyntivalmiiksi muokatut turvevarat eli turpeen myyntivaraston. Myyntikuntoon muokkaamattomat turvevarat käsitellään käyttöomaisuudessa turvesubstanssina, joka poistetaan käytön mukaan.

Verot

Tuloverot on kirjattu Suomen verolainsäädännön mukaisesti. Laskennalliset verosaamiset on esitetty liitetiedoissa.

2. Liikevaihto

Liikevaihto markkina-alueittain 1 000 eur	2016	2015
Suomi	246 899	236 571
Muut maat	5 080	8 260
Yhteensä	251 978	244 831

3. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 eur	2016	2015
Vuokratuotot	511	673
Avustukset ja julkiset tuet	248	291
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	3 907	10 492
Muut tuotot	2 908	15 994
Yhteensä	7 574	27 449

4. Materiaalit ja palvelut

1 000 eur	2016	2015
Ostot tilikauden aikana	-53 582	-62 182

Varaston muutos	-918	5 933
Ulkopuoliset palvelut	-49 056	-75 180
Yhteensä	-103 555	-131 429

5. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

1 000 eur	2016	2015
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-21 308	-22 094
Eläkekulut	-4 086	-3 777
Muut henkilösivukulut	-1 049	-1 576
Yhteensä	-26 443	-27 447
Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut		
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	456	429
Hallituksen jäsenet	181	183
Hallintoneuvoston jäsenet	23	22
Muut johtoryhmän jäsenet	1 375	1 280
Yhteensä	2 035	1 915

Henkilöstön määrä

Tilikauden aikana keskimäärin	451	466
-------------------------------	-----	-----

6. Poistot ja arvonalentumiset

1 000 eur	2016	2015
Aineettomat oikeudet	-2 125	-2 700
Rakennukset ja rakennelmat	-1 695	-1 705
Koneet ja kalusto	-9 633	-10 047
Muut aineelliset hyödykkeet	-6 384	-8 732
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 837	-23 184
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-154	-716
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-19 991	-23 901

7. Liiketoiminnan muut kulut

1 000 eur	2016	2015
Vuokrat	-8 596	-7 886
Myyntirahdit	-35 622	-34 995
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	-7 790	-142
Tilintarkastusmenot, varsinainen tilintarkastus	-113	-64
Tilintarkastusmenot, muut asiantuntijapalvelut	-113	-35
Tilintarkastusmenot, veroneuvonta	0	-9
Tilintarkastusmenot	-227	-108
Muut kulut	-36 381	-33 375
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-88 616	-76 506

8. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 eur	2016	2015
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	50	221
Osinkotuotot muilta	41	4
Tuotot osuuksista	92	225
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	3 431	3 453
Korkotuotot muilta	301	69
Muut rahoitustuotot muilta	20	627
Muut korko- ja rahoitustuotot	3 751	4 149
Korkokulut konserniyrityksille	-100	-38
Korkokulut muille	-9 755	-8 493
Muut rahoituskulut muille	-611	-770
Muut korko- ja rahoituskulut	-10 467	-9 301
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-6 624	-4 927
Valuuttakurssivoitot	3 741	3 571
Valuuttakurssitappiot	-3 784	-4 028
Rahoituksen kurssierot	-44	-457
Konserniosakkeiden ja -saamisten arvonalentumiset	0	-9 750

9. Tilinpäätössiirrot

1 000 eur	2016	2015
Poistoeron muutos		
Aineettomat hyödykkeet	370	-10
Rakennukset ja rakennelmat	190	214
Koneet ja kalusto	-1 555	-1 293
Muut aineelliset hyödykkeet	992	-756
Yhteensä	-3	-1 846
Vapaaehtoisten varausten muutos		
Jälleenhankintavarauksen lisäys	-320 000	
Jälleenhankintavarauksen käyttö		
Yhteensä	-320 000	0

10. Välittömät verot

1 000 eur	2016	2015
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-1 255	-2 946
Aikaisempien tilikausien verot	4	-27

Yhteensä		-1 251	-2 973
----------	--	--------	--------

11. Aineettomat hyödykkeet

1 000 eur	Aineet- tomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2015	23 551	1 713	290	25 553
Lisäykset	864		1 537	2 401
Vähennykset	-791		-126	-917
Siirrot erien välillä	567		-567	0
Hankintameno 30.4.2016	24 191	1 713	1 134	27 037
Kertyneet poistot 1.5.2015	-18 180	-22		-18 201
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	222			222
Tilikauden poisto	-2 056	-69		-2 125
Kertyneet poistot 30.4.2016	-20 014	-90	0	-20 104
Kirjanpitoarvo 30.4.2016	4 177	1 623	1 134	6 933

1 000 eur	Aineet- tomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2014	22 987		430	23 416
Lisäykset	571	1 713	353	2 636
Vähennykset	-499			-499
Siirrot erien välillä	493		-493	0
Hankintameno 30.4.2015	23 551	1 713	290	25 553
Kertyneet poistot 1.5.2014	-15 501			-15 501
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot				0
Tilikauden poisto	-2 678	-22		-2 700
Kertyneet poistot 30.4.2015	-18 180	-22	0	-18 201
Kirjanpitoarvo 30.4.2015	5 371	1 691	290	7 352

12. Aineelliset hyödykkeet

1 000 eur	Maa- ja vesialueet	Rakennuk- set ja rakennel- mat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk- keet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2015	39 657	53 430	222 324	282 051	51 450	648 912
Lisäykset	548	-607	3 526		23 676	27 142
Vähennykset	-790	-1 898	-22 194	-14 981	-224	-40 086
Siirrot erien välillä		2 206	11 540	19 588	-33 333	0

Hankintameno 30.4.2016	39 415	53 130	215 196	286 658	41 569	635 968
Kertyneet poistot 1.5.2015	-299	-30 676	-146 384	-142 187		-319 547
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1 459	12 821	10 445		24 725
Tilikauden poisto	-52	-1 695	-9 633	-6 384		-17 764
Kertyneet poistot 30.4.2016	-351	-30 912	-143 196	-138 126		-312 585
Kirjanpitoarvo 30.4.2016	39 064	22 218	72 000	148 532	41 569	323 383

1 000 eur	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2014	37 596	53 015	206 616	258 432	50 662	606 322
Lisäykset	2 574	507	6 658	9 100	27 337	46 176
Vähennykset	-513	-1 003	-1 652	-314	-104	-3 586
Siirrot erien välillä		910	10 701	14 833	-26 445	0
Hankintameno 30.4.2015	39 657	53 430	222 324	282 051	51 450	648 912
Kertyneet poistot 1.5.2014	-184	-29 924	-137 159	-133 600		-300 866
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		953	1 422	145		2 521
Tilikauden poisto	-116	-1 705	-10 047	-8 732		-20 600
Arvonlennukset	0	0	-600	0		-600
Kertyneet poistot 30.4.2015	-300	-30 676	-146 384	-142 187		-319 547
Kirjanpitoarvo 30.4.2015	39 358	22 754	75 940	139 864	51 450	329 366

13. Sijoitukset

1 000 eur	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2015	128 205	7 962	7 892	144 060
Lisäykset	1 050		90	1 140
Lisäykset konsernin sisäiset yritysjärjestelyt				0
Vähennykset				0
Vähennykset yritysjärjestelyt		-11 949		-11 949
Vähennykset konsernin sisäiset yritysjärjestelyt				0
Arvonalentumiset				0
Kirjanpitoarvo 30.4.2016	117 307	7 962	7 983	133 251

1 000 eur	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.5.2014	137 397	7 962	646	146 005

Lisäykset	663		663
Lisäykset konsernin sisäiset yritysjärjestelyt	11 949	7 272	19 221
Vähennykset		-26	-26
Vähennykset yritysjärjestelyt	-463		-463
Vähennykset konsernin sisäiset yritysjärjestelyt	-11 941		-11 941
Arvon alentumiset	-9 400		-9 400
Kirjanpitoarvo 30.4.2015	128 205	7 962	7 892
			144 060

14. Vaihto-omaisuus

1 000 eur	2016	2015
Aineet ja tarvikkeet	24 521	25 575
Keskeneräinen tuotanto	6 696	6 346
Valmiit tuotteet	72 489	85 317
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	134	2 391
Vaihto-omaisuus yhteensä	103 839	119 629

15. Pitkäaikaiset saamiset

1 000 eur	2016	2015
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	124 215	123 370
Lainasaamiset muilta	3 183	3 183
Muut pitkäaikaiset saamiset muilta	1 400	0
Yhteensä	128 798	126 553

16. Lyhytaikaiset saamiset

1 000 eur	2016	2015
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	678	1 313
Lainasaamiset	19 419	28 766
Siirtosaamiset	113	491
Saamiset osakkuusyrityksiltä		
Myyntisaamiset	62	63
Siirtosaamiset	17	452
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	30 415	21 655
Lainasaamiset	5 299	7 703
Siirtosaamiset	8 438	8 953
Muut saamiset	2 684	3 096
Yhteensä	67 126	72 493
Siirtosaamisten olennaiset erät		
Jaksotetut verot	1 558	1 423
Muut siirtosaamiset myynneistä	4 836	4 787
Muut siirtosaamiset kuluista	2 044	2 742
Yhteensä	8 438	8 953

17. Oma pääoma

Sidottu oma pääoma		
1 000 eur	2016	2015
Osakepääoma	50 456	50 456
SIDOTTU OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 30.4.	50 456	50 456
Vapaa oma pääoma		
1 000 eur	2016	2015
Muut rahastot	30 096	30 096
Voittovarar tilikauden alussa	182 551	168 287
Osingonjako	-12 000	-12 000
Suorat voittovarajaukset		
Tilikauden voitto	175	26 264
VAPAA OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 30.4.	200 823	212 648
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista		
Edellisten tilikausien voitto	170 551	156 287
Tilikauden voitto/tappio	175	26 264
VOITONJAKOKELPOISET VARAT	170 726	182 551

18. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset		
1 000 eur	2016	2015
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus	3 273	2 778
Yhteensä	3 273	2 778

19. Pitkäaikainen vieras pääoma

1 000 eur	2016	2015
Joukkovekakirjalainat	178 909	158 848
Lainat rahoituslaitoksilta	145 131	124 657
Lainat saman konsernin yrityksiltä	331	324
Liittymismaksut	4 772	4 768
Saadut ennakot	1 271	967
Yhteensä	330 413	289 564

Pitkäaikaisten korollisten velkojen lyhennysohjelma (kalenterivuosittain)

1 000 eur	2016	2017	2018	2019	2020	2020 ->	Yht
Joukkovelkakirjalainat	0	98 909	10 000	0	0	70 000	178 909
Rahalaitoslainat	27 020	0	25 000	60 000	50 000	10 131	172 151
	27 020	98 909	35 000	60 000	50 000	80 131	351 060

20. Lyhytaikainen vieras pääoma

1 000 eur	2016	2015
Lainat rahoituslaitoksilta	27 020	95 997
Saadut ennakot	13 902	18 343
Ostovelat	12 873	11 193
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille:		
Ostovelat	536	1 145
Muut velat	33 999	28 399
Siirtovelat	2	27
Velat omistusyhteisyrietyksille:		
Ostovelat	14 715	893
Saadut ennakot	28	28
Muut velat	166	225
Muut velat	10 421	19 096
Siirtovelat	10 683	10 778
Yhteensä	124 344	186 123

21. Vastuositoumukset

1 000 eur	2016	2015
Muut omasta puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	24 273	21 327
Annetut pantit	0	1
Yhteensä	24 273	21 327
Vastuositoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	11 312	12 100
Muut vastuositoumukset	0	0
Yhteensä	11 312	12 100
Muut vastuositoumukset		
Johdannaissopimukset	345 880	416 849
Vastuositoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta		
Takaukset	4 300	4 500
Muut vuokravastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	1 914	2 663
1-5 vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	3 784	4 987
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	0	0
Yhteensä	5 698	7 649

Emoyhtiöllä on maanvuokrasopimuksia turvetuotantoa varten. Pinta-ala- ja vuosiperusteisia vuokraveloitteita oli tilikauden lopussa yhteensä 12,0 miljoonaa euroa.

Maksu- vuosi	Vuokran määrä (vuoden 2015 perusteella)	Sopimusten määrä	Maksu- vuosi	Vuokran määrä (vuoden 2015 perusteella)	Sopimusten määrä	Maksu- vuosi	Vuokran määrä (vuoden 2015 perusteella)	Sopimusten määrä
2016	959 012	1114	2030	366 565	310	2044	34325,36	33
2017	940 867	1074	2031	304 821	264	2045	28496,21	29
2018	922 207	1023	2032	266 394	247	2046	26643,26	25
2019	875 865	979	2033	221 989	191	2047	18161,61	20
2020	854 444	935	2034	196 753	174	2048	17141,79	16
2021	840 191	895	2035	132 069	118	2049	15930,02	15
2022	807 633	849	2036	94 520	89	2050	14693,38	14
2023	674 129	562	2037	85 761	82	2051	14061,37	11
2024	607 918	537	2038	74 041	72	2052	9804,95	3
2025	577 339	506	2039	65 214	67	2053	9600	2
2026	497 271	415	2040	58 114	60	2054	9600	2
2027	454 859	397	2041	43 644	43	2055	280	1
2028	410 816	336	2042	41 882	40	2056	280	1
2029	392 316	328	2043	35 774	35			

Muut taloudelliset vastuut

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana.

	Vastuun enim- mäismäärä 1 000 eur	Viimeinen tarkistusvuosi
Investointi valmistunut 2008	351	2017
Investointi valmistunut 2009	259	2018
Investointi valmistunut 2010	27	2019
Investointi valmistunut 2011	162	2020
Investointi valmistunut 2012	93	2021
Investointi valmistunut 012013-042014	72	2023
Investointi valmistunut 052014-042015	197	2024
Investointi valmistunut 052015-042016	516	2025
Yhteensä	1 677	

Yhtiö on sitoutunut hankkimaan Peatmax Oy:ltä tuotteita 19,5 miljoonalla eurolla ja palveluja 8,6 miljoonalla eurolla periodilla 1.9.2013-31.8.2018. Tilikauden loppuun mennessä kertyneitä hankintoja oli yhteensä 15,5 miljoonaa euroa.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

EBITDA

Liikevoitto + Poistot ja arvonalentumiset +/- Osuudet osakkuusyhtiöiden tuloksista

Käyttöpääoma

Vaihto-omaisuus + Toimialojen korottomat saatavat - Korottomat velat

Sidottu pääoma

Toimialojen käyttöomaisuus + Käyttöpääoma

Sidotun pääoman kiertonopeus

$\frac{\text{Liikevaihto liukuva 12kk}}{\text{Sidottu pääoma (keskimäärin)}}$

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROIC)

$\frac{\text{Liikevoitto liukuva 12kk}}{\text{Sidottu pääoma (keskimäärin)}} \times 100$

Oman pääoman tuotto-%

$\frac{\text{Voitto ennen veroja liukuva 12kk - tuloverot}}{\text{(Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat) keskimäärin}} \times 100$

Maksuvalmius

$\frac{\text{Lyhytaikaiset korottomat saatavat}}{\text{Lyhytaikaiset korottomat velat}}$

Omavaraisuusaste %

$\frac{\text{Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat + pääomalaina}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$

Korolliset nettovelat

Korolliset velat – korolliset lainasaamiset - rahavarat

Nettovelkaantumisaste %

$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat}} \times 100$

Vapaa kassavirta ennen veroja

EBITDA +/- käyttöpääoman muutos – nettoinvestoinnit

Tulos /osake

Emoyhtiön omistajien osuus tuloksesta / Osakkeiden lukumäärä

Oma pääoma / osake

Emoyhtiön omistajien oma pääoma / Osakkeiden lukumäärä

Osinko/osake

Tilikauden osingonjako / Osakkeiden lukumäärä

Osinko / tulos %

$100 * \text{osinko/osake} / \text{tulos/osake}$

Konsernin tunnusluvut 2011-2016

Milj. euroa	2011	2012	04/2014	04/2015	04/2016
Liikevaihto	705,0	652,9	847,4	486,9	459,8
Kasvu %	-2,0	-7,4	29,8	0,0	-5,6
Käyttökate EBITDA	45,4	52,1	110,8	74,7	43,1
% liikevaihdosta	6,4	8,0	13,1	15,3	9,4
Poistot	-46,2	-42,0	-54,2	-39,3	-35,0
Arvon alentumiset	-37,5	-0,6	-3,8	-0,7	-0,8
Liikevoitto EBIT	-38,4	9,1	50,0	36,9	8,6
% liikevaihdosta	-5,5	1,4	5,9	7,6	1,9
Liikevoitto ennen arvonalentumisia	-1,0	9,7	53,9	37,6	9,4
% liikevaihdosta	-0,1	1,5	6,4	7,7	2,1
Nettorahoituserät	-8,3	-6,4	-17,2	-13,5	-9,7
Voitto/tappio ennen veroja	-46,7	2,7	32,9	23,3	-1,1
Verot	9,6	3,5	-10,2	-3,6	-3,4
Tilikauden tulos	-37,1	6,1	22,7	19,8	-4,4
Sijoitetun pääoman tuotto %	-5,3	1,3	3,8	5,4	1,2
Sijoitetun pääoman tuotto ennen arvonalentumisia %	-0,1	1,4	4,4	5,5	1,4
Sidottu pääoma keskimäärin	728,9	680,6	671,4	687,0	695,8
Sid. pääoman kiertonopeus (liikevaihto / sid. pääoma keskimäärin)	1,0	1,0	0,9	0,7	0,7
Käyttöpääoma keskimäärin	165,7	125,6	130,4	164,3	163,4
Käyttöpääoma keskimäärin % liikevaihdosta	23,5	19,2	21,9	33,7	35,5
Sidottu pääoma vuoden lopussa	713,7	667,7	659,4	713,2	669,8
Käyttöpääoma vuoden lopussa	156,0	116,9	144,2	176,9	140,2
Bruttoinvestoinnit	94,5	48,0	65,0	88,4	38,5
% liikevaihdosta	13,4	7,4	7,7	18,1	8,4
Bruttoinvestoinnit / poistot	2,0	1,1	1,2	2,3	1,1
Käyttökate	45,4	52,1	110,8	74,7	43,1
+/- Käyttöpääoman muutos	56,4	39,1	-27,4	-32,7	39,6
- Nettoinvestoinnit	-81,2	-26,9	-21,6	-67,1	-21,9
Vapaa kassavirta ennen veroja	20,6	64,4	61,9	-25,1	60,7
Taseen loppusumma	862,0	801,2	786,9	838,2	795,0
Oma pääoma	285,5	294,7	305,2	304,4	288,2
Oma pääoma keskimäärin	326,4	296,8	300,5	297,4	296,1
Korolliset velat	422,8	368,2	340,2	408,1	384,5
Korolliset nettovelat	416,7	355,9	329,0	393,1	366,6
Omavaraisuusaste %	34,1	37,7	40,2	37,8	37,6
Nettovelkaantumisaste %	145,8	120,7	110,3	128,7	127,2
Korollinen nettovelka/käyttökate	9,2	6,8	4,4	5,3	8,5
Maksuvalmius	2,7	2,5	2,5	3,2	2,9
Oman pääoman tuotto %	-11,4	2,1	1,3	6,6	-1,5
Osingonjako	0,0	10,0	12,0	12,0	0,0
Osinko % tuloksesta *	0,0	187,5	52,9	64,8	0,0
Henkilöstö keskimäärin	1226	1154	1091	961	914
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Osakkeiden lukumäärä	30000	30000	30000	30 000	30 000
Tulos/osake, euroa *	0	178	683	617	-146
Oma pääoma/osake, euroa	9 164	9 483	9 763	10 106	9 571
Osinko/osake, euroa	0	333	400	400	0

* = emoyhtiön osakkeenomistajien osuus tuloksesta

Huom! Tilikausi 1.1.2013-30.4.2014 16 kk

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Vantaalla 30. päivänä kesäkuuta 2016
Vapo Oy:n hallitus

Jan Lång
puheenjohtaja

Perttu Rinta
varapuheenjohtaja

Martti Haapamäki

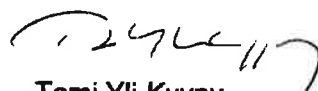
Hannu Linna

Pirita Mikkonen

Minna Pajumaa

Tomi Yli-Kyyny
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 1. päivänä elokuuta 2016

KPMG Oy Ab

Ari Eskelinen, KHT